

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
BIOMEDICÍNSKÉHO
INŽENÝRSTVÍ**

**DIPLOMOVÁ
PRÁCE**

2019

**ROBERT
ROUB**

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

**Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**

**Analýza rizik ohrožujících vnitřní bezpečnost České republiky se
zaměřením na policejní perspektivu**

**Analysis of risks that threaten the internal security of the Czech
Republic with focus on the police perspective**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: kpt. Mgr. Bc. Tomáš Lédl

Robert Roub

Kladno, květen 2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Roub** Jméno: **Robert** Osobní číslo: **419228**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Analýza rizik ohrožujících vnitřní bezpečnost České republiky se zaměřením na policejní perspektivu

Název diplomové práce anglicky:

Risk analysis threatening the internal security of the Czech Republic with a focus on the police perspective

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude analýza důležitých rizik a hrozeb, ohrožujících vnitřní bezpečnost státu se zaměřením na situace při ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. V teoretické části práce pojedná o pojmech a povinnostech v oblasti bezpečnostních zájmů České republiky, o kompetencích nejvýznamnějších bezpečnostních složek státu v souvislosti s reakcí na řešení uvedených rizik a hrozeb. Dále se práce zaměří na perspektivu, priority činnosti, vnímání a vyhodnocování bezpečnostních rizik a hrozeb a to analýzou jejich publikovaných informací zejména koncepční a strategické povahy a jejich vývojem za vybrané období. Pro účely této práce bylo vybráno období let 2015 – 2018 se zaměřením na migrační krizi, syrský konflikt, terorismus v Paříži a Bruselu a hybridní hrozby. Praktická část práce poté zpracuje získané informace analytickou metodou HAZOP a prostřednictvím matice rizik s cílem evaluovat činnost složek zajišťujících bezpečnost České republiky při ohrožení a z nich plynoucí rizika pro vnitřní bezpečnost ČR. Komparací vyhodnocených informací bude následně sestaven a komentován žebříček rizik, ohrožujících z pohledu těchto složek státu veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky.

Seznam doporučené literatury:

- [1] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD, Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století, Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, ISBN 978-80-2105-288-8
- [2] FILIPEC, O., Fenomén terorismus: česká perspektiva, Univerzita Palackého v Olomouci, 2017, ISBN 978-80-244-5040-7
- [3] EICHLER, J., Mezinárodní bezpečnost v době globalizace, Portál, 2009, ISBN 978-80-7367-540-0

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

Mgr. et Bc. Tomáš Lédl

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Ing. Roman Říha

Datum zadání diplomové práce: **01.10.2018**

Platnost zadání diplomové práce: **18.09.2020**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student(ka) bere na vědomí, že je povinnen(a) vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v diplomové práci.

2.11.2018

.....
Datum převzetí zadání

[Signature]

.....
Podpis studenta(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Analýza rizik ohrožujících vnitřní bezpečnost České republiky se zaměřením na policejní perspektivu vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Plzni dne 07.05.2019

.....
podpis

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce kpt. Mgr. Bc. Tomáši Lédlovi za cenné rady a kritické, ale vždy konstruktivní připomínky při tvorbě této práce.

Abstrakt

Zaměřením diplomové práce je analýza kvalifikovaných dokumentů, publikovaných vybranými politickými a bezpečnostními orgány České republiky a mezinárodními organizacemi, včetně konzultace s odbornou literaturou a jejím cílem je na tomto základě definovat, vyhodnotit a vysvětlit rizika a hrozby mající potenciál ohrozit vnitřní bezpečnost České republiky.

V teoretické části práce popíše tato jednotlivá rizika a příčiny jejich vzniku. Dále se práce zaměří na perspektivu, vnímání a vyhodnocování bezpečnostních rizik a hrozeb vybranými bezpečnostními subjekty za využití analytického přístupu k jejich publikovaným materiálům zejména koncepční a strategické povahy za vybrané období. Pro účely této práce bylo vybráno období let 2015 – 2018 se zaměřením na migrační krizi, terorismus a hybridní hrozby.

Praktická část práce poté zpracuje získané informace analytickou metodou HAZOP a prostřednictvím matice rizik s cílem evaluovat rizika a hrozby pro vnitřní bezpečnost České republiky. Komparací vyhodnocených informací bude následně sestaven a komentován žebříček rizik, ohrožujících z pohledu těchto složek státu vnitřní bezpečnost České republiky.

Klíčová slova

Terorismus, migrace, hybridní hrozby, HAZOP, matice rizik

Abstract

The scope of the thesis is analysis of qualified documents, published by chosen political and security authorities of the Czech Republic and international organisations including the consultation with specialised literature and its aim is to use it as a foundation to define, evaluate and explain the risks and threats having the potential to endanger the internal security of the Czech Republic.

In its theoretical part the thesis will describe these respective risks and their causes and origins. Further the thesis will focus on perspective, perception and evaluation of security risks and threats by chosen security authorities using analytical approach to their published conceptual and strategic information during chosen period of time. For purposes of this thesis the time period between 2015 – 2018 has been chosen together with focus on migration crisis, terrorism and hybrid threats.

The practical part of the thesis will then process collected information via analytical method Hazard and Operability Study and Risks Matrix, the aim is to evaluate the risks and threats to the internal security of the Czech Republic. Through the comparison of so assessed information a ranking list will be assembled containing sequence of risks and threats which from the point of view of these state authorities endanger the internal security of the Czech Republic.

Keywords

Terrorism, Migration, Hybrid Threats, Hazard and Operability Study, Risks Matrix.

Obsah

1	Úvod.....	12
2	Současný stav.....	14
2.1	Pojetí bezpečnosti.....	14
2.1.1	Vnitřní bezpečnost	15
2.1.2	Vnější bezpečnost.....	16
2.2	Hrozba a riziko	17
2.2.1	Hrozba	17
2.2.2	Riziko	17
2.3	Bezpečnostní hrozby	17
2.3.1	Terorismus.....	17
2.3.2	Nelegální migrace	18
2.3.3	Hybridní hrozby	19
3	Cíl práce a hypotézy	21
3.1	Cíl práce.....	21
3.2	Hypotézy.....	22
4	Metodika	23
4.1	Analytická metoda HAZOP	23
4.2	Matice rizik.....	24
5	Výsledky	26
5.1	Vyhodnocení zpráv vybraných bezpečnostních subjektů	26
5.1.1	Audit národní bezpečnosti.....	26

5.1.2	Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby	29
5.1.3	Výroční zpráva vojenského zpravodajství	33
5.1.4	Výroční zpráva ministerstva vnitra o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky.....	36
5.1.5	Výroční zpráva ministerstva vnitra o extremismu a koncepcie boje proti extremismu na území České republiky	39
5.1.6	Výroční zpráva ministerstva vnitra o migraci na území České republiky ..	43
5.1.7	Výroční zpráva FRONTEX.....	44
5.1.8	Výroční zpráva EASO.....	46
5.1.9	Výroční zpráva INTERPOL.....	47
5.1.10	Výroční zpráva EUROPOL.....	50
5.1.11	GLOBAL PEACE INDEX.....	53
5.2	Vyhodnocení vybraných bezpečnostních hrozeb.....	54
5.2.1	Terorismus	54
5.2.2	Nelegální migrace	56
5.2.3	Hybridní hrozby	60
5.2.4	Souhrn vyhodnocení vybraných bezpečnostních hrozeb	62
6	Diskuse	64
6.1	Terorismus a migrace v roce 2015.....	64
6.2	Terorismus a migrace v roce 2016.....	66
6.3	Terorismus a migrace v roce 2017.....	68
6.4	Terorismus a migrace v roce 2018.....	70
6.5	Hybridní hrozby.....	72
6.6	Shrnutí diskuse	77

7	Závěr	79
8	Seznam použitých zkratek	80
9	Seznam použité literatury	82
10	Seznam použitých obrázků	88
11	Seznam použitých tabulek.....	89
12	Seznam příloh.....	90

1 ÚVOD

Válečný konflikt v Iráku, Sýrii a další aktivity teroristické organizace tzv. Islámského státu měly za důsledek migrační vlnu, jakou evropský kontinent nezažil od konce druhé světové války, pádu Železné opony a ukončení válečného konfliktu v bývalé Jugoslávii. Tento fenomén se stal pro Evropskou unii velkým sociokulturním, organizačním, finančním, ale zejména bezpečnostním tématem, které se do současnosti nepodařilo uspokojivě vyřešit a evropský kontinent zaznamenal dynamickou změnu v oblasti bezpečnosti a integrity vnějších hranic Evropské unie. Po sérii konfliktů, incidentů a útoků se téma bezpečnosti znovu stalo bodem, na který je zaměřena pozornost politických reprezentací.

Bezpečnost je aktuální, komplexní a reprezentativní téma, které řeší státy jakožto samostatné útvary, které v rámci svrchovanosti řeší svoje záležitosti na svém území, přesto se však nacházejí ve vzájemné interakci. K tomuto tématu je možné dohledat dostatečné informační zdroje, které jsou zajímavým východiskem pro uvažování při možných tématech pro diplomovou práci. Analyticko - kritickým posouzením těchto informačních zdrojů v kombinaci s dalšími údaji odborné literatury by bylo možné dojít k inspirativním a ověřitelným výsledkům, které by umožnily potvrzení nebo vyvrácení počátečních hypotéz.

Z hlediska obsáhlosti problematiky bylo nutné stanovit konkrétní téma, které by bylo možné zpracovat v rozsahu této práce. Výběr České republiky je zajímavým řešením, protože umístění ve střední Evropě a politické a kulturně historické souvislosti vztahu České republiky ke globálním tématům bezpečnostní orientace dávají dobrý základ pro práci s různorodými perspektivami.

Práce vychází z dat obsažených v definovaných pramenech a literatuře. Pramen, literatura, zdroj informací je však také jedním z předmětů této práce, kritické a komparativní zpracování tohoto tématu je užitečným východiskem pro zvolené téma. Uvažují se vnější i vnitřní znaky těchto zdrojů, přičemž vědomá orientace na vymezený okruh veřejně dostupných dokumentů politické a bezpečnostní úrovně v kombinaci s poznatky odborné literatury dovoluje čerpání potřebných dat pro vyhodnocení zvolených konkrétních oblastí.

Zaměřením diplomové práce je proto analýza vybraných rizik a hrozeb, které mají potenciál k ohrožení vnitřní bezpečnosti České republiky především na základě informací, které ve svých dokumentech otevřeně deklarují vybrané složky politické a bezpečnostní úrovně České republiky a mezinárodní organizace.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Pojetí bezpečnosti

V přírodě spolu kooperují nebo si konkurují jednotlivé druhy živočichů. Zabírají a využívají své teritorium a zdroje, prosazují se vůči ostatním. Uvnitř druhu a navenek platí jiná pravidla, každý druh je vystaven konfrontací s přírodními podmínkami. Platí to i pro nás, společenské primáty, kteří dokázali svůj fyzický handicap více než vyrovnat svým myšlenkovým potenciálem a dokázali se dostat na vrchol potravního a spotřebního řetězce.

Pro jedince, skupiny, obce, etnika i státy je po celou dobu své jejich existence nutné pokoušet se rozpoznat nebezpečí pramenící z přírody nebo od lidí a zorganizovat se tak, aby nebyli ohroženi, postiženi nebo zničeni. Základní potřeba bezpečí vede k nutnosti rozvoje poznání a vědy v oblasti přírodní, technické i v oblasti poznání samotného člověka. Společnost se vyvíjí směrem ke státu a civilizaci. Pokrok vede k množství informací a úkolů, které již nelze obsáhnout, bezpečnost se stává komplexem, více či méně organizovaným. Situace se však nezjednodušuje, právě naopak státy a kulturní sféry, civilizace, se chovají jako organismy, kooperují nebo si konkurují a pojem vnější hrozba dostává dnešní význam, precizuje se také pojem vnitřní bezpečnost.

Z hlediska obecné definice je možno bezpečnost považovat za stav, při kterém vznik újmy u životů a zdraví lidí, majetku, životního prostředí, společnosti a její především kritické infrastruktury má přijatelnou pravděpodobnost [1]. Tato definice samozřejmě nepostačuje k účelu této práce, proto považujeme bezpečnost za určitý žádoucí stav, ke kterému společenská organizace ve formě státu směřuje za pomoci souhrnu technických, organizačních, právních, finančních a výchovných opatření a k tomu má zřízené určité struktury, orgány, instituce.

Bezpečnost je tedy systémovou záležitostí. Daný systém je velmi komplexní, zahrnuje rizika přírody a území, státního a obecního systému, v němž žije obyvatelstvo. Jako každý systém má i tento svoji strukturu, prvky, které jsou spolu v interakci a mají nastavené vztahy. Systém se liší stát od státu, byl dlouho vytvářen s cílem zajistit schopnost odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, pokouší se být stabilní a zachovat si svoji strukturu a schopnost fungovat

a plnit své úkoly. Jeho úkolem je předejít, nebo zmírnit dopady hrozeb a rizik – zajistit plánování, efektivní reakci, disponibilitu zdrojů, zajistit základní lidské potřeby stability a bezpečí, pokouší se být pánem situace a do jisté míry ji regulovat a řídit.

Tato snaha se v oblasti bezpečnosti zakládá na principu předběžné opatrnosti, což znamená, že se neomezuje jen na rizika, jejichž míra nebo pravděpodobnost výskytu je větší než normativně stanovená hodnota, ale zvažuje i rizika, jejichž pravděpodobnost výskytu je velmi malá až zanedbatelná dle obvyklých měřítek, ale jsou s nimi spojené nepřijatelné dopady pro ty nejzávažnější chráněné zájmy[2].

2.1.1 Vnitřní bezpečnost

Vzhledem k tématu této práce je potřeba zaměřit se na problematiku vnitřní bezpečnosti, která se týká souhrnu vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí.

Moderní stát zajišťuje svoji vnitřní bezpečnost soustavou specializovaných orgánů. Jedná se o veřejný záchranný sbor, který je určen k plnění úkolů při ochraně životů, zdraví a majetku obyvatel v případě požárů, průmyslových havárií, přírodních katastrof, hromadných neštěstí. Dále je zde veřejný bezpečnostní sbor, jenž zajišťuje základní záležitosti na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti státu, bezpečnosti osob a majetku, a který se též zpravidla zaměřuje na odhalování, popřípadě i vyšetřování trestné činnosti. Za třetí pak jde o veřejný bezpečnostní sbor, zajišťující bezpečnost a pořádek při výkonu pravomocí soudů, který povětšinou zpravidla zároveň vykonává i ostrahu věznic. V neposlední řadě zde bývá veřejný bezpečnostní sbor, jehož posláním je zabývat se zpravodajskou a informační činností, kdy jeho hlavním úkolem je především vyhledávání a vyhodnocování informací nezbytných pro zajištění vnitřní i vnější bezpečnosti daného státu. V případě vnějšího napadení a válečného, ozbrojeného konfliktu hraje samozřejmě roli armáda, která však může zasáhnout i do oblasti vnitřní bezpečnosti. Nelze opominout ani o zdravotnickou záchrannou službu v oblasti přednemocniční neodkladné péče osobám se závažným postižením zdraví nebo v přímém ohrožení života a celní orgány zajišťující vymáhání například celní politiky státu.

V podmínkách České republiky je na základě zákona o integrovaném záchranném systému vymezeno fungování a spolupráce určených bezpečnostních a záchranných složek při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů. Tento zákon definuje jeho základní složky a ostatní složky. Policie České republiky je jeho základní složkou, ale ze zákona upravujícího její činnost plyne, že i v místě provádění záchranných a likvidačních prací při krizové situaci nebo mimořádné události Policie České republiky stále vykonává své úkoly a podílí se na provádění těchto záchranných a likvidačních prací pouze v určených případech a pouze částí svého personálu, který je pro toto nasazení vycvičen. Vše tedy záleží na konkrétním scénáři, od kterého se odvíjí, zda je Policie České republiky garantem zvládnutí situace nebo nikoliv. Dobře to je vidět i na stanovení velitele zásahu, pokud jím není hasič, je jím velitel té složky IZS, která v místě zásahu provádí převažující činnost.

2.1.2 Vnější bezpečnost

Pojem vnější bezpečnost není zcela jasným protipólem vnitřní bezpečnosti, oba termíny se navíc překrývají. Mnohé hrozby vnitřní bezpečnosti nabývají rozměru mezinárodního a působí tak i na vnější bezpečnost. Pokud jsme vymezili vnitřní bezpečnost i za pomoci institucí, které ji zajišťují, lze tak činit i u bezpečnosti vnější, kdy dominantní roli hraje armáda a již zmíněné složky zabývající se zpravodajskou a informační činností. Do konce studené války byla vnější bezpečnost vnímána především jako vojenská bezpečnost před útokem nepřátelské armády. Po konci studené války a snížení možnosti masového vojenského konfliktu pro Západ se ve zvýšené míře začalo hovořit i o nevojenských hrozbách, které ovlivňují bezpečnost zvenčí. Jedná se například o hrozby ekologické, migrační apod. [3].

Stejně jako v předchozím případě nedefinuje Ministerstvo vnitra České republiky vnější bezpečnost samostatně, ale uvádí definici vnější bezpečnosti státu jako stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy z vnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a ochoten.[3]. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodně politických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy [4].

2.2 Hrozba a riziko

Hrozba a riziko jsou v teorii i praxi bezpečnostní politiky klíčovými pojmy, proto je nutné tyto pojmy definovat. Přitom používání pojmů „hrozba“ a „riziko“ v dokumentech bezpečnostní politiky v České republice bylo a zčásti stále je nevyvážené.

2.2.1 Hrozba

Českou bezpečnostní terminologií je hrozba definována jako primární, mimo nás nezávisle existující vnější fenomén, který může nebo chce poškodit nějakou konkrétní hodnotu. Závažnost hrozby je úměrná povaze hodnoty a toho, jak si danou hodnotu ceníme. Hrozba může být jevem přírodním, fyzikální definicí takovou hrozbu nazýváme hrozbou neintencionální. Realizace neintencionální hrozby je pravděpodobnostní povahy. Zcela jiného původu je hrozba intencionální tedy působená či zamýšlená činitelem nadaným vůlí a úmyslem, zamýšlená, připravována, spouštěna či realizována lidským jedincem nebo kolektivním aktérem [3].

2.2.2 Riziko

Výraz riziko pochází z italštiny a původně znamenal úskalí v mořeplavbě. Dnešní výklad rozumí rizikem nebezpečí škod v souvislosti s hrozbou a konečnou ztrátou. Definice rizika je mnoho např. riziko = pravděpodobnost škody, riziko = velikost škody, riziko = odchylka od žádoucího stavu, atd. Riziko se vždy vztahuje k objektu ohrožení, respektive chráněnému aktivu [5].

2.3 Bezpečnostní hrozby

2.3.1 Terorismus

Teroristický čin je jakýkoliv trestný čin spáchaný jednotlivci či skupinami uchylujícími se k násilí nebo hrozcími jeho použitím proti státu, jeho institucím, obyvatelstvu obecně či konkrétním jednotlivcům, který je motivován separatistickými snahami, extrémistickými ideologickými koncepcemi či fanatismem nebo se zakládá na subjektivních a iracionálních pohnutkách a jehož cíl spočívá ve vystavení veřejné moci,

některých jedinců či společenských skupin nebo obecně veřejného mínění atmosféře strachu [6].

Jinými slovy lze říci, že terorismus je jen soudobým názvem a obdobou typu válek vedených záměrně proti civilistům, pro účely potlačení jejich vůle podporovat vůdce nebo politiku, jež vykonavatelům takového násilí nevyhovují [7].

Politický terorismus představuje politicky motivovaný a zdůvodňovaný postup systematického používání agrese, jejímž hlavním motivem je dosažení určitého psychického efektu. Hlavním prvkem toho efektu je moment zastrašování, terorizování cílového publika nebo alespoň určitého sektoru cílového publika, čímž ale není řečeno, že se jedná o jedinou a převládající součást [8].

2.3.2 Nelegální migrace

Fenomén migrace lze charakterizovat jako prostorové přemísťování osob přes libovolné hranice spojené se změnou místa bydliště na delší nebo kratší dobu případně natrvalo. Migrace je jedna z podob prostorové populační lokomoce, pro kterou lze použít souhrnný pojem mobilita tedy hybnost. Migraci můžeme pak dále rozdělit jako:

- **vnitrostátní** – v případě, že nedojde k překročení hranic daného státu,
- **mezinárodní** – při překročení státních hranic.

Pojmem mezinárodní migrant je pak označena osoba žijící na území země, ve které se nenarodil, ale má k této zemi specifické osobní vazby. Organizací spojených národů byla pro označení mezinárodního migranta stanovena hranice pobytu delší než jeden rok.

Populační migrace je kombinačním výsledkem dvou zásadních faktorů:

- **push faktor** - tlačí migranty k opuštění země svého původu jako je například nedostatek pracovních příležitostí, nedostatečné zajištění bezpečnosti, vysoká kriminalita, hladomor, povodně nebo válka,

- **pull faktor** – vede, „přitahuje“ migranty ke snaze dostat se do určitých cílových zemí například nabídka zaměstnání, vyšší úroveň života, nízká kriminalita, dostupnost potravin, přijatelné klima a úrodná půda, vyšší úroveň zaměstnání nebo politická stabilita.

Podle směru lze migraci dále dělit na emigraci, tedy vystěhování a imigraci, tedy přistěhování. Migrační zóny se dají rozlišovat, podle toho zda jsou výchozím nebo konečným bodem migrantů, jako zdrojové a cílové. Dobrovolná migrace je akt z vlastní vůle migranta a naopak při vyhoštění nebo evakuaci hovoříme o migraci nedobrovolné. Dále podle počtu migrantů označujeme migraci jako individuální, kolektivní nebo masovou.

2.3.3 Hybridní hrozby

Válku můžeme charakterizovat jako pokračování politiky, jen jinými prostředky. Tyto prostředky by měly být použity koncentrovaně, najednou a v maximální možné míře ve snaze o jasné rozhodnutí, tedy buď úplné zničení protivníka anebo vnucení své vůle protivníkovi [9].

Válka je v tomto pojetí chápána jako pokračování politiky státu násilnými prostředky, které jsou použity k donucení protivníka vykonat naši vůli. Hlavním znakem tohoto pojetí je použití ozbrojeného násilí v jeho symetrické nebo asymetrické formě. Hybridní válka ve svém pojetí má stejný smysl, dosažení nejrůznějších politických cílů. Od války v klasickém pojetí se ale v mnohých zřetelech liší.

Hybridní válka je ozbrojený konflikt, kdy je alespoň jednou jeho stranou stát, mající za cíl součinnostním účinkem nevojenských i vojenských prostředků přinutit protivníka k učinění takových rozhodnutí, které by za jiných okolností sám o sobě nikdy neučinil. Hlavní roli v těchto konfliktech hrají nevojenské prostředky v podobě psychologických operací, propagandy, ekonomických sankcí, embarg, kriminálních aktivit, teroristických aktivit a jiných rozkladných aktivit takového charakteru. Vojenské operace agresora bývají vedeny v utajení polovojenskými jednotkami kombinujícími symetrické a asymetrické způsoby vedení bojové činnosti proti celé společnosti a zejména proti jejím politickým strukturám, orgánům státní správy a samosprávy, ekonomice státu, morálce obyvatelstva a ozbrojeným silám.

Účinnost reakce na tyto hrozby spočívá především v komplexním a dlouhodobém přístupu všech bezpečnostních složek, vedle armádních a tajných služeb také Policie České republiky a celní správy [10].

3 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

3.1 Cíl práce

Zaměřením diplomové práce bude analýza kvalifikovaných dokumentů, publikovaných vybranými politickými a bezpečnostními orgány České republiky a mezinárodními organizacemi, včetně konzultace s odbornou literaturou a jejím cílem je na tomto základě definovat, vyhodnotit a vysvětlit rizika a hrozby mající potenciál ohrozit vnitřní bezpečnost České republiky a jejich vývoj za vybrané období.

Pro účely této práce bylo vybráno velmi exponované období let 2015 – 2018 se zaměřením na tyto bezpečnostní hrozby:

- **migrační krize,**
- **terorismus a**
- **hybridní hrozby.**

Práce se vědomě specializuje na policejní pohled na tuto problematiku a vztahuje se především na území České republiky, nicméně při vyhodnocování vybraných rizik a hrozeb je v ní věnována pozornost i bezpečnostní situaci v Evropě, jíž je Česká republika nedílnou součástí.

Důležitost a smysl tohoto obecného tématu není v tom, probrat se od světových souvislostí až k základní každodennosti. Toto téma bylo vybráno především proto, že umožňuje aplikovat kritické myšlení na téma, které je v dnešní době aktuálnější než kdy jindy, už jen proto, že v této době žijeme.

3.2 Hypotézy

Prvním předpokladem této práce je, že dokumenty publikované vybranými politickými a bezpečnostními orgány České republiky a mezinárodními organizacemi poskytují dostatek informací pro vytvoření dostatečné představy veřejnosti o vybraném tématu a o jeho stavu a vývoji. S tím souvisí předpoklad, že otevřené a dostupné zdroje informací respektují zákonné a taktické požadavky na neveřejnost některých informací, avšak celkový obraz o problému tím není podstatně dotčen.

Dalším předpokladem je, že dokument publikovaný vybranými politickými a bezpečnostními orgány České republiky a mezinárodními organizacemi je plnohodnotným informačním zdrojem, u kterého je možné získávat informace vyhodnocením jeho formy, obsahu, původce, motivace, a jeho dalších znaků a dále také komparací s dalšími zdroji informací: jiné dokumenty k tématu, odborná literatura, archivy zpráv tiskových agentur a podobně.

Dalším předpokladem je, že co se obsahu týče, bude nalezena přímá souvislost priorit v definování hrozeb, která se promítá z mezinárodní diplomaticko – politické a alianční úrovně do vnímání situace jednotlivými státy a naopak.

Posledním předpokladem je, že vyhodnocením otevřených a dostupných zdrojů informací nelze vyčerpat téma této práce, protože je nutno zachovat rozsah a zaměření práce.

4 METODIKA

4.1 Analytická metoda HAZOP

Analýza ohrožení a provozuschopnosti Hazard and Operability Study je jedním z nejjednodušších a nejrozšířenějších stanovisek identifikace rizik. Metoda HAZOP vychází z hodnocení pravděpodobnosti ohrožení a z nich plynoucích rizik a hlavním účelem této metody je ztotožnění scénářů eventuálního rizika. Metodou jsou odhalována kritická místa a vyhodnocena potenciální rizika či nebezpečné stavy, které se mohou zkoumáním vyskytnout. Metoda je založena na týmové expertní metodě, při které členové týmu z různých oborů hledají na společné poradě scénáře postupů s využitím metody brainstormingu. Výsledky jsou následně vydefinovány v závěrečném doporučení, které směřuje ke zlepšení procesu nebo systému.

Kroky metody HAZOP:

- identifikace příčin,
- odhad možných následků a rizik,
- návrhy opatření eliminace rizik,
- ocenění.

Metoda HAZOP je používána hlavně v chemickém průmyslu pro velké technologické celky, ale pro svou flexibilitu je možné ji využít rovněž pro malá zařízení nebo pro hodnocení rizik jinde než v chemickém průmyslu [11].

Pro účely této práce byla metoda HAZOP vybrána nejen pro svou flexibilitu v hodnocení rizik, ale především proto, že je založena na týmovém procesu podrobného rozpoznávání problémů týkajících se nebezpečí a provozuschopnosti, tedy schopnosti entity fungovat za daného ohrožení nebo poruchy. Zjištěné poznatky jsou posléze předmětem volné spontánní diskuze, jejíž výsledky jsou shrnuty v závěrečné zprávě. Účelem této práce je vyhodnotit informace z různých vybraných zdrojů, které se zabývají hodnocením konkrétních bezpečnostních rizik a hrozeb a následně z nich sestavit žebříček pořadí nebezpečnosti, tedy pořadí reálné možnosti ohrožení bezpečnosti.

Metoda HAZOP se pro tyto účely jeví jako nejvhodnější právě pro možnosti a výhody tohoto postupu. V duchu této metody bude tým odborníků zastoupen vybranými výročními reporty veřejných informačních zdrojů zabývající se hodnocením bezpečnostních rizik a hrozeb vybraných pro účely této práce. Získané informace budou dále vyhodnoceny v duchu metody psaného brainstormingu, kdy následnou komparací informací získaných z jednotlivých zdrojů budou rizika významově roztříděna a zapsána do tabulky matice rizik dle pořadí aktuálnosti a poté interpretována za využití konzultace s odbornou literaturou.

4.2 Matice rizik

Jedná se o vyhodnocení rizik, výsledkem je posudek velikosti rizika, umožňuje zaměření pozornosti na největší rizika. Protože riziko je ve své podstatě dvourozměrná veličina, je vhodné pro jeho vyjádření použít systém kartézské soustavy. Zpravidla se na ose x vyjadřuje závažnost a na ose y pravděpodobnost. V levém dolním rohu je v počátku souřadnice uvedena nejmenší pravděpodobnost a nejmenší zranitelnost. V pravém horním rohu se zaznamenávají události s největší pravděpodobností a s největšími následky. Do tohoto systému jsou zaznamenány údaje z předchozí analýzy o výši každého identifikovaného zdroje rizika. Výsledkem je přehled o rozložení rizik v oblasti, která byla stanovena na začátku analýzy. Analýza rizik vychází z posouzení dopadu nastalé události a pravděpodobnosti výskytu takovýchto událostí [12].

Pro lepší přehled je výhodné zakreslit rizika vyplývající z jednotlivých nebezpečných situací do tabulky tzv. matice rizik. Tento způsob zobrazení umožňuje snadno určit priority, kterým je třeba se přednostně věnovat při účelné prevenci ohrožení vybranými riziky. Míra rizika ohrožení jednotlivých vybraných hrozeb v této práci bude zanesena do tabulky dle níže uvedeného klíče.

Míra rizika dle matice rizik:

- **Zanedbatelný význam rizika** – zanedbatelná nebezpečí nevyžadující žádná zvláštní opatření, jedná se však o hrozby a proto je nutné na ně upozornit. Označeno modrou barvou.

- **Malý význam rizika** – akceptovatelná rizika. Nejsou přijímána žádná opatření, nicméně jsou neustále sledována. Náklady na jejich eliminaci nebo minimalizaci by byly zpravidla vyšší než dopad samotné hrozby. Označeno zelenou barvou.
- **Střední význam rizika** – zde je důležité posoudit nutnost opatření tak, aby náklady nepřevyšovaly možný dopad události a průběžně je monitorovat. Označeno žlutou barvou.
- **Vysoký význam rizika** – jedná se o rizika, která již vyžadují provedení adekvátních opatření v souladu se zpracovaným plánem opatření. Jsou podrobována pravidelné kontrole. Jejich dopad by neměl vést k výraznému rozpočtovému deficitu, nicméně výraznému ohrožení finančních toků projektu se vyhnout nelze. Označeno oranžovou barvou.
- **Kritický význam rizika** – kritická oblast ohrožení a reálná možnost naplnění potenciální hrozby. Zde je nutná potřeba vypracování akčního plánu eliminace a následného postupu při výskytu hrozby, který by měl být hlavní prioritou v rámci organizace. Označeno červenou barvou [13].

Tab. 1 - **Míra rizika dle matice rizik**

Zanedbatelný význam rizika	
Malý význam rizika	
Střední význam rizika	
Vysoký význam rizika	
Kritický význam rizika	
Riziko v daném období nehodnoceno	

Zdroj: autor

5 VÝSLEDKY

5.1 Vyhodnocení zpráv vybraných bezpečnostních subjektů

Subjektů, zabývajících se hodnocením informací bezpečnostního charakteru, je v dnešní informační době celá řada. Období od konce roku 2014 je ve znamení vzrůstu bezpečnostních hrozeb a rizik nejrůznějšího původu a charakteru. Tato skutečnost dává prostor mnoha subjektům pasujících se do role bezpečnostních expertů a vydávajících množství bezpečnostních reportů, které se ve větší či menší míře opírají o informace získané a zveřejněné profesionálními povětšinou státními subjekty pro tuto činnost určenými.

Záměrem a cílem této práce je analýza a hodnocení vybraných bezpečnostních hrozeb a rizik na základě informací získaných od relevantních, důvěryhodných a veřejných zdrojů. Pro naplnění tohoto cíle a v souladu se zadáním této práce bylo tedy nezbytné vybrat veřejné informační zdroje pocházející od subjektů, jejichž hlavní činností je získávání, třídění a analýza informací bezpečnostního charakteru se zaměřením na ty vybrané bezpečnostní hrozby a rizika, jejichž analýza a hodnocení je předmětem této práce.

Pro správné vyhodnocení těchto informací bylo dále zcela zásadní, aby subjekty, od kterých informace pocházejí, byly jejich primárním zdrojem. Na základě tabulkového schématu použitého autorem byly vybrány subjekty, jež jsou nejen primárním zdrojem získaných informací, ale zároveň splňují i podmínku důvěryhodnosti a veřejné dostupnosti.

5.1.1 Audit národní bezpečnosti

Audit národní bezpečnosti je souhrnný dokument schválený vládou České republiky dne 14. prosince 2016, definující bezpečnostní politiku státu v aktuálních bezpečnostních oblastech. Materiál posuzuje odolnost České republiky vůči současným bezpečnostním hrozbám, popisuje jejich změny ve světě a určuje prostředky a způsoby zvyšující připravenost České republiky těmto hrozbám účinně čelit.

Dokument byl zpracován na základě zadání předsedy vlády ministrovi vnitra. Vymezuje deset oblastí, které byly vyhodnoceny jako nejzávažnější hrozby pro vnitřní bezpečnost státu a byly expertní skupinou vybrány jako osnova dokumentu.

Jednotlivá témata jsou rozdělena do čtyř částí:

- Popisu a evaluace hrozby a rizik z ní vyplývajících pro Českou republiku,
- výčtu odpovědných institucí v rámci bezpečnostního systému České republiky a základních nástrojů pro eliminaci hrozeb a rizik,
- SWOT analýzy dané oblasti,
- konkrétních doporučení pro vládu k posílení odolnosti.

Audit národní bezpečnosti ověřuje dvě primární schopnosti státu: identifikovat bezpečnostní hrozbu a přijmout proti ní ochranné opatření a schopnost reagovat na již vzniklou krizovou situaci a adekvátně čelit jejím následkům. Zpracovaný materiál je obecné povahy určující postup vlády České republiky při řešení bezpečnostních hrozeb. V každé kapitole je tak obsažena odpověď na otázky, zda je stávající zákonodárství dostatečné, zda Česká republika disponuje dostatečnými kapacitami a zda je stát schopen přijmout adekvátní opatření v případě jeho ohrožení.

Dokument je realizován neveřejným Akčním plánem pro období let 2017-2020 a byla zde ještě samostatně zpracována kapitola o stabilitě měny a finančních subjektů pod patronací České národní banky [14].

V oblasti terorismu dokument zmiňuje vzájemnou provázanost rizikových okolností jako je například destabilizace některých států Blízkého východu a severní Afriky, migrace a nástup tzv. Islámského státu a s tím související radikalizace jednotlivců, skupin a společností jako faktorů zvyšující riziko provedení teroristického útoku v Evropě. V této souvislosti konstatuje, že riziku terorismu je v současnosti vystavena každá země světa včetně České republiky. Zároveň je ale uvedeno, že závažnost a struktura teroristické hrozby je v jednotlivých regionech i státech odlišná, kdy například západní Evropu radikální islamismus, z hlediska historických i demografických důvodů, ohrožuje daleko více než Evropu střední. V dokumentu je teroristická hrozba rozčleněna do tří skupin:

Teroristická hrozba z hlediska původce:

- islámský radikalismus,
- politický extremismus, ostatní teroristické skupiny,
- teroristé jednající samostatně (osamělí vlci),
- zahraniční bojovníci.

Teroristická hrozba z hlediska cíle útoku:

- Útok na kritickou infrastrukturu,
- útok na měkké cíle,
- zvláště ohrožené objekty a osoby,
- ohrožení českých občanů či objektů v zahraničí.

Teroristická hrozba z hlediska nástrojů terorismu:

- Zneužití zbraní hromadného ničení, konvenčních zbraní, výbušnin a položek dvojího užití,
- financování terorismu a ostatní podpůrné aktivity.

Vyjma hrozeb islámského radikalismu a politického extremismu a ostatních teroristických skupin, které jsou hodnoceny stupněm nízké riziko, jsou ostatní hrozby hodnoceny stupněm středním. Riziko teroristického útoku na území České republiky hodnotí audit jako minimální i díky tomu, že muslimská komunita v České republice je výrazně méně početná, než třeba v zemích západní či severní Evropy, a doposud v ní nebyly zaznamenány výraznější sklony k radikalizaci [14].

Rizika vyplývající z migrace nejsou v dokumentu hodnocena tak jak je tomu v případě hybridních hrozeb a terorismu. Oblast migrace je v dokumentu zmiňována pouze ve sféře závěrečné rekapitulace kde tvůrci shledávají, že Česká republika disponuje soustavou opatření pro řízení migračních toků uvnitř eventualit daných bezpečnostním prostředím, v němž se díky své geografické poloze, členstvím v Evropské unii a schengenském prostoru nachází. Zároveň ale přiznávají, že systém opatření je třeba neustále aktualizovat a prověrkami kontrolovat jeho funkčnost [14].

V kapitole pojednávající o rizicích hybridních hrozeb a jejich vlivu na bezpečnost občanů České republiky jsou tato rizika hodnocena stupnicí nízké, střední a vysoké riziko. Konkrétní kombinací nástrojů a metod použitých v hybridní kampani je možné identifikovat i další rizika a jejich určité zaměření, v jejichž smyslu může Česká republika čelit nepřátelským akcím namířených proti třem základním zájmům státu:

- Soudržná společnost a její ztotožnění se s ideově-hodnotovým zakotvením státu,
- fungující ekonomika,
- bezpečnost a obrana.

Ohrožení jednotlivých zájmů státu metodami hybridní kampaně jsou dokumentem hodnocena jako střední, nízké a nízké riziko. Tvůrci dokumentu v závěru konstatují, že riziko možného ohrožení České republiky metodami hybridní kampaně v mezích současných možností a kapacit orgánů bezpečnostního systému nevede k žádným alarmujícím závěrům. Legislativa a konkrétní operativní nástroje jednotlivých institucí jsou v dokumentu hodnoceny jako přiměřené [14].

5.1.2 Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby

Veřejná výroční zpráva Bezpečnostní informační služby je neutajovanou, stručnější a obecnější formou zprávy utajované obsahující konspekt veškeré zpravodajské činnosti, kterou každoročně podle § 8 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. předkládá Bezpečnostní informační služba vládě a prezidentu republiky.

Bezpečnostní informační služba je podle zákona č. 153/1994 Sb. zpravodajskou službou zabezpečující v rámci své působnosti informace:

- O úmyslech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci,
- o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- týkající se organizovaného zločinu a terorismu [15].

V oblasti terorismu zpráva v roce 2015 konstatuje výrazné zhoršení bezpečnostní situace členských států Evropské unie v schengenském prostoru a to včetně České republiky jako dopad dramatického vývoje událostí v roce 2015, způsobených teroristickými útoky v Paříži. Muslimové žijící v České republice vesměs aktivity tzv. Islámského státu veřejně odsoudili. Přesto je ale ve zprávě konstatováno, že ve světle těchto a dalších informací existuje i na území České republiky potenciální hrozba teroristického útoku islamistických džihádistů napojených na teroristickou organizaci tzv. Islámský stát nebo na skupinu Džabha an Nusra kdy se jedná o syrskou odnož al Káidy [15].

V roce 2016 je ve výroční zprávě uvedeno, že se do vývoje situace v oblasti terorismu v České republice negativně promítly teroristické útoky v Evropě a aktivity tzv. Islámského státu v Iráku a v Sýrii. Bezpečnostní informační služba v této souvislosti zaznamenala několik případů jednotlivců inspirujících se ve svých projevech myšlenkami vycházejícími z islamistických ideologií. Negativní reakce mezi českými muslimy i českou většinovou společností ale nedaly prostor nositelům těchto ideologií k šíření svých názorů v řadách české muslimské komunity, jejíž umírněný charakter zůstal nenarušen. V roce 2016 zůstávaly podle zprávy bezpečnostním rizikem zejména návraty zahraničních bojovníků tzv. Islámského státu, přestože se od roku 2015 počty odjíždějících radikálů z Evropy do Sýrie nebo Iráku snížily. Pro většinu navrátilců sice Česká republika nebyla cílovou destinací, mohla ale sloužit stejně jako v předešlém roce k jejich tranzitu do dalších států západní Evropy [16].

V souvislosti s riziky spojenými s teroristickými aktivitami prověřovala v roce 2017 Bezpečnostní informační služba možné vazby pachatelů teroristických útoků v Evropské unii na Českou republiku. Provedenými opatřeními ale nebyly zjištěny poznatky vedoucí k podezření spáchání teroristického útoku na našem území. Při odhalování a sledování rizikových jevů v prostředí muslimů žijících v České republice rovněž nebyly zaznamenány rizikové faktory hrozby terorismu [17].

V oblasti migrace zpráva v roce 2015 uvádí, že počátkem druhé čtvrtiny roku 2014 je Evropa postižena masivní migrační vlnou z oblasti Blízkého a Středního východu, subsaharské Afriky a Maghrebu, která do konce roku 2015 přivedla do Evropy více než milion migrantů. Ve zprávě je ale konstatováno, že ačkoli se Česká republika nachází v dopravně exponované části Evropy a je tedy ohrožena stejnými migračními

a na migraci navazující hrozbami jako například Francie, Belgie nebo Německo, je nebezpečí jejich naplnění poměrně nízké. V souvislosti s tranzitem migrantů zpráva dále uvádí, že na území České republiky nepůsobila a nepůsobí žádná mezinárodní síť převaděčů organizující tranzit uprchlíků. V ojedinělých případech byli zjištěni v podstatě pouze jednotlivci případně malé kriminální skupiny nabízející migrantům dopravu a služby [15].

V roce 2016 mělo podle zprávy na vývoj migrační krize v České republice a potažmo v celé Evropě rozhodující vliv zejména uskutečnění zpřísněných bezpečnostních opatření na hranicích některých balkánských států a uzavření dohody mezi Evropskou unií a Tureckem. Obojí výrazným způsobem ovlivnilo omezení eskalující migrační vlnu na balkánské trase koncem roku 2015. Pro Českou republiku zvýšená bezpečnostní opatření již v říjnu 2015 znamenala eliminaci zájmu migrantů o cestu přes Českou republiku a počty osob zjištěných při nelegální migraci poklesly na zcela marginální hodnoty [16].

V roce 2017 migraci a rizika z ní vyplývající jako samostatné téma již zpráva neobsahuje a ani nehodnotí, v souvislosti s protiimigračním spektrem je zde pouze konstatováno, že téma imigrace vyprchalo a přestalo přitahovat zájem veřejnosti [17].

Potenciální rizika hybridní kampaně jsou ve zprávě z roku 2015 součástí tématu věnující se kontrarozvědné činnosti. V této souvislosti je zde konstatováno, že v kontextu hybridní války kladlo Rusko obecně důraz na informační operace jako součást ukrajinské a následně syrské krize. Dle zjištění Bezpečnostní informační služby bylo cílem ruského informačního působení v českém prostoru v roce 2015 především:

- Oslabení informačního potenciálu země (utajená infiltrace českých médií, internetu a masivní produkce ruské státem řízené distribuce propagandy a dezinformací).
- Posilování informační rezistence ruské společnosti (prefabrikované dezinformace z českých zdrojů pro ruské publikum).

- Ovlivnění vnímavosti a myšlení českého publika a oslabení vůle společnosti k odporu či konfrontaci (informační a dezinformační zahlcení publika, relativizace pravdy a objektivitu, prosazení motta „všichni lžou“).
- Vyvolávání či přiživování vnitro-společenských a vnitropolitických tenzí v České republice (zakládání loutkových organizací, skrytá i otevřená podpora populistických či extremistických entit).
- Narušování vnitřní soudržnosti a akceschopnosti NATO a EU (pokusy o subverzi česko-polských vztahů, dezinformace a poplašné informace očeňující USA a NATO, dezinformace vytvářející virtuální hrozbu války s Ruskem).
- Poškození pověsti Ukrajiny a její mezinárodní izolace (zapojením českých občanů a organizací do Ruskem skrytých řízených vlivových operací na Ukrajině či proti ní).

Zpráva sice uvádí, že citované cíle nepředstavují pro Českou republiku, Evropskou unii nebo NATO výraznou bezpečnostní hrozbu nicméně konstatuje, že infrastruktura vybudovaná pro tyto účely nezmizí s koncem uvedených krizí a může být kdykoliv využita k destabilizaci či manipulaci české společnosti nebo politické scény pokud to bude v zájmu Ruska [15].

V souvislosti s hybridními hrozbami zpráva v roce 2016 uvádí, že informace o ruských aktivních opatřeních a vlivových operacích vedených v kontextu dění na Ukrajině obsažené ve zprávě z roku 2015 platí i nadále s tím rozdílem, že v roce 2016 ruská strana tento základ podržela a dále rozvinula, a to zejména ve smyslu vyšší angažovanosti ruských zpravodajských entit, aktivity na webu nebo činnosti nevládních organizací. Zpráva ve svém obsahu dále uvádí, že čínské zpravodajské a vlivové operace v České republice byly také spojeny s termínem hybridní kampaně a to zejména v souvislosti s vrcholícím sporem Číny a Filipín o oblast Jihočínského moře. V rámci této kampaně zesílila v České republice aktivita osob napojených na čínské zpravodajské služby intenzivně hledající podporu čínského stanoviska v uvedeném sporu nejen čínské komunity v České republice, ale zejména podporu české politické a akademické scény. V tomto kontextu se v českých médiích začaly objevovat výrazné pro-čínské články a interview jejichž vydání iniciovala čínská ambasáda v Praze. Cílem

těchto aktivit bylo vytvoření dojmu, že veřejnost a političtí představitelé v České republice jsou přikloněni na čínskou stranu [16].

V roce 2017 k tematice hybridních hrozeb zpráva uvádí, že v tomto roce byly prioritními cíli Bezpečnostní informační služby aktivity ruské a čínské státní moci ohrožující bezpečnost a další klíčové zájmy České republiky. Klíčový je především cíl ruské hybridní strategie a tím je dle zjištění Bezpečnostní informační služby zejména vnitřní oslabení NATO a Evropské unie například oslabením jednotlivých členských států. V tomto duchu byla Česká republika i v roce 2017 cílem ruských aktivit tvořící prvek ruské hybridní strategie zaměřené proti NATO a Evropské unii. Čínské vlivové a špionážní aktivity namířené proti českým cílům a zájmům můžou být obecně rozděleny do tří částí:

- narušení jednotné politiky Evropské unie prostřednictvím českých entit,
- zpravodajská činnost zacílená na české silové resorty,
- ekonomická a vědecko-technická špionáž.

V tomto smyslu zaznamenala Bezpečnostní informační služba znepokojující vývoj na poli čínských politických, špionážních, legislativních a ekonomických aktivit představující souhrnně hrozbu pro Českou republiku v oblasti ekonomické a vědecko-technické rozvědky [17].

5.1.3 Výroční zpráva vojenského zpravodajství

Vojenské zpravodajství je jednotná ozbrojená zpravodajská služba České republiky integrující rozvědnou i kontrarozvědnou činnost, která získává, shromažďuje a vyhodnocuje zpravodajské informace, které jsou zásadní pro zajištění obrany České republiky.

Od roku 2004 vydává výroční zprávy, jejímž účelem je každoročně informovat veřejnost o výsledcích činnosti této zpravodajské služby. Informace obsažené ve výročních zprávách vychází z poznatků shromážděných vojenským zpravodajstvím v rámci jednotlivých let. Ve výročních zprávách jsou ale obsaženy pouze ty informace,

jež je možno v rámci legislativy o ochraně utajovaných skutečností veřejně publikovat [18].

V oblasti terorismu jsou ve zprávě jako největší hrozba označeny teroristické organizace s ideologií militantního islamismu, kterým vévodilo hnutí tzv. Islámského státu, jehož působnost se během roku 2015 rozšířila kromě Iráku a Sýrie také do Jemenu, Egypta a Libye a některé informace naznačovaly, že hnutí rozšířilo své pole působnosti i do Afghánistánu, Pákistánu a potenciálně do Tuniska a Bosny a Hercegoviny. Druhá nejnebezpečnější teroristická organizace je dle zprávy al-Káida a její spřízněné skupiny, která i přes ztráty způsobené nejen globálním bojem proti terorismu, ale i soupeřením s teroristickou organizací tzv. Islámský stát a odlivem řady sympatizantů a sponzorů, představovala trvajíc hrozbu pro bezpečnost ve světě.

Nicméně i přesto, že Česká republika je členem koalice pro boj s tzv. Islámským státem, nebyly během roku 2015 vojenskými zpravodajci zjištěny žádné informace vedoucí k podezření ze spáchání nebo hrozby teroristického útoku proti cílům na území České republiky [19].

Ve zprávě v roce 2016 je poukázáno na zvyšující se počet radikálních muslimů v Evropě se subvencí státních aktérů ze zemí Zálivu. Pro otevřenost schengenského prostoru a nadnárodním vazbám radikálních muslimů napříč Evropou je tento stav ze střednědobého a dlouhodobého hlediska označen vojenskými zpravodajci jako potenciální hrozba i pro Českou republiku. Ve zprávě je závažně hodnoceno i opakované provádění primitivních útoků proti civilním cílům v Evropě. Jako další bezpečnostní hrozba pro rok 2016 hodnotí zvýšený počet zahraničních bojovníků vracějících se do Evropy [20].

Zpráva vojenského zpravodajství nicméně ani v roce 2016 neuvádí, že by vojenští zpravodajci disponovali informacemi signalizující hrozbu teroristického útoku proti chráněným zájmům související se zabezpečením obrany na území České republiky [20].

V roce 2017 zpráva poukazuje na teroristické útoky v Evropě s použitím chladných zbraní a vozidel jakožto zbraní, přičemž zároveň ubylo komplexních a bombových útoků. Snížení se týkalo i počtu vnějších operací samozvaného Islámského státu na území Evropy a nebyl zde ani zaregistrován přímo řízený útok ze strany této

teroristické organizace. Rizika vyplývající z očekávaného návratu zahraničních bojovníků zpět do Evropy po územních ztrátách samozvaného Islámského státu v Iráku a Sýrii se dle zjištění vojenských zpravodajců nijak výrazně neprojevila. Návrat zahraničních bojovníků nicméně i nadále představuje možné nebezpečí ve střednědobém i dlouhodobém horizontu spočívající nejen v radikalizaci žen a dětí zahraničních bojovníků, ale i nové případné typy pachatelů teroristických útoků v západních zemích.

Vojenskou zpravodajskou službou nebyly ani v roce 2017 zaznamenány poznatky vedoucí k ohrožení chráněných zájmů spojených se zabezpečením obrany na území České republiky před teroristickým útokem [21].

K tématu bezpečnostních hrozeb souvisejících s migrační krizí je ve zprávě v roce 2015 uveden zrod seskupení vykazujícího ve svých činnostech elementy paramilitarizace. Jednotným jmenovatelem těchto aktivit byla migrační krize a snaha suplovat bezpečnostní složky státu s využitím vojenského know-how, nicméně tato uskupení nejsou prozatím vnímána jako přímá bezpečnostní hrozba [19].

Bezpečnostní rizika vyplývající pro Českou republiku z nelegální migrace zpráva z roku 2016 jako samostatné téma neobsahuje a ani v ní nejsou nijak hodnocena. V oblasti nelegální migrace zpráva pouze konstatuje, že i v roce 2016 zaměřovalo vojenské zpravodajství svou pozornost na uskupení paramilitantního charakteru. Vojenským zpravodajstvím je v této souvislosti vyhodnoceno, že pokud nedojde k dostatečně silnému vnějšímu podnětu například v podobě skokového nárůstu počtu imigrantů, nebudou polovojenské iniciativy představovat pro Českou republiku výraznější bezpečnostní riziko [20].

V roce 2017 je ve zprávě uvedeno, že Evropské unii se sice za cenu značných nákladů podařilo snížit nelegální migraci z východního Středomoří, nicméně problematickým zůstával příliv migrantů centrální středomořskou trasou a to zejména z Libye. Z informací vojenských zpravodajců dále vyplývá, že ani v roce 2017 nebyla v oblasti migrace Česká republika hlavní tranzitní nebo cílovou zemí [21].

K tématu bezpečnostních hrozeb hybridních kampaní zpráva uvádí, že v roce 2015 bylo ve výraznější míře zjištěno ovlivňování určeného publika cestou informačních a psychologických operací s využitím různých nevládních a neziskových organizací a projektů mnohdy s neidentifikovatelnými sponzory. Vedle politické, ekonomické, technologické a vojenské špionáže zůstala mezi hlavními oblastmi hybridních kampaní také tzv. vlivová činnost. Vlivová opatření jsou zacílena na vybrané státní instituce, odpovědné činitele státní správy a na českou veřejnost s cílem ovlivnit jejich názorové mínění ve prospěch určitého subjektu [19].

V roce 2016 jsou ve zprávě hybridní hrozby komentovány pouze v souvislosti s kybernetickými útoky provedenými teroristickými a extremistickými organizacemi, kdy tyto jsou dle hodnocení vojenských zpravodajců na nízkém stupni. Organizace globálního džihádu zaměřovaly svou pozornost pouze na méně sofistikované typy kybernetických útoků a sociální sítě využívaly především jen jako propagandistický a komunikační nástroj k oslovení potenciálních sympatizantů a pro radikalizaci dříve umírněných muslimů. Intenzita propagandy teroristické organizace tzv. Islámský stát na sociálních sítích vzhledem k utrpeným ztrátám v Sýrii a Iráku měla v průběhu roku 2016 klesající tendenci. Informace o dopadu hybridních hrozeb na bezpečnost České republiky ve zprávě uvedeny nejsou [20].

V souvislosti s hybridními kampaněmi zpráva v roce 2017 uvádí snižující se trend využívání sociálních sítí hnutími a organizacemi globálního džihádu, tedy teroristickými organizacemi tzv. Islámský stát a al-Káida, jejich odnoží a sympatizantů k propagandě a inspiraci jednotlivců a k šíření návodů a postupů k provedení teroristických útoků [21].

5.1.4 Výroční zpráva ministerstva vnitra o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky

Výroční zpráva ministerstva vnitra o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku je dokumentem každoročně předkládaným ministerstvem vnitra, jejímž hlavním účelem je:

- Poskytnout komplexní informace o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku,

- předložit kompendium o vývoji, struktuře a dynamice kriminality, jejích pachatelích a obětech,
- informovat o zjištěných škodách i zajištěných hodnotách a zajištěných výnosech trestné činnosti, o aktivitách exekutivy a legislativy v oblasti bezpečnostní politiky,
- identifikovat rizika a oblasti, jejichž řešení lze označit jako prioritní ze strany kompetentních orgánů státní správy [22].

Zpráva byla zpracována s využitím podkladů Úřadu vlády ČR, ministerstva vnitra, Policie České republiky, ministerstva spravedlnosti, ministerstva financí, Nejvyššího státního zastupitelství, ministerstva práce a sociálních věcí, ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva dopravy, ministerstva obrany, ministerstva zahraničních věcí, ministerstva životního prostředí, ministerstva kultury, Bezpečnostní informační služby, Národního bezpečnostního úřadu, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Úřadu průmyslového vlastnictví a Institutu pro kriminologii a sociální prevenci [22].

V oblasti hodnocení hrozeb terorismu zpráva v roce 2015 uvádí, že v České republice nebyl zaznamenán žádný otevřený projev mezinárodního terorismu. Pro osoby usilující o zapojení do aktivit takzvaného Islámského státu sloužila Česká republika především jen jako tranzitní země. V této souvislosti bylo v roce 2015 zjištěno několik případů využití letiště Václava Havla v Praze [22].

Rok 2016 se podle hodnocení terorismu v Evropě nesl ve znamení nárůstu teroristické hrozby, nicméně ani v tomto roce nebyly zaznamenány žádné přípravy ke spáchání teroristického útoku na území České republiky [22].

V roce 2017 zpráva konstatuje, že většina teroristických útoků uskutečněných v tomto roce se odehrála mimo evropské území. I přesto se některé teroristické útoky některým evropským městům nevyhnuły. Naprostá většina těchto útoků byla spáchána ve stylu tzv. “low-profile“ tedy nájezdem vozidlem nebo použitím chladné zbraně. Časté byly ale i útoky spáchané výbušninami. Zpráva dále uvádí, že v České republice platí od útoku na bruselském letišti Zaventem v březnu 2016 první stupeň ohrožení

terorismem. Tento stupeň sice znamená, že hrozba teroristických aktivit na území České republiky není známa, nicméně upozorňuje na možnost existence obecného ohrožení terorismem i přes to, že v České republice v roce 2017 nedošlo k otevřenému projevu mezinárodního terorismu [22].

K migrační krizi zpráva v roce 2015 uvádí, že v této problematice figuruje Česká republika převážně jen jako tranzitní země, nicméně případná opatření sousedních zemí mohou způsobit přeliv migrační vlny i na naše území. Bezpečnostním problémem v tomto roce je podle zprávy spíše obecná obava z cizinců vyvolávající ve společnosti strach, pochybnosti a neklid [23].

V roce 2016 je ve zprávě uvedeno, že ve sféře migrační politiky a zamezení nelegální migrace byla Českou republikou přijata celá série bezpečnostních opatření týkajících se azylového systému, relokací a opatření v oblasti ochrany hranic a výměny informací, které byly přijímány i na úrovni EU. Území České republiky je i v tomto roce hojně využíváno cizinci jako tranzitní území pro nelegální migraci do dalších evropských zemí [23].

V roce 2017 byla dle zprávy Česká republika k nelegální migraci do dalších zemí Evropské unie využívána pouze sporadicky a oblast nelegální migrace označuje jako stabilní a to především zásluhou celkového poklesu migračního tlaku na Evropskou unii a přijatým opatřením na národní úrovni, kterými se podařilo situaci nelegální migrace stabilizovat a vrátit ke statistikám známým z období před migrační krizí [24].

Oblast hybridních kampaní je ve zprávě z roku 2015 komentována v souvislosti se zcizováním dat především informací z politické oblasti, z oblasti vojenství a diplomacie, vědeckotechnické oblasti nebo z oblasti průmyslu a energetiky. Zcizená data a informace jsou posléze využívána k různým dalším účelům, ať již k politickým nebo k vědecko-průmyslovým, nebo například k pomluvám, urážení a znectění určitých osob či přímo států, k vedení dezinformačních kampaní nebo případně k vydírání [22].

Ve zprávě z roku 2016 jsou hybridní kampaně uvedeny v rámci zvýšeného počtu nenávislných projevů na sociálních sítích a dalších komunikačních platformách, včetně diskusních chatů na zpravodajských serverech [23].

Zpráva z roku 2017 v oblasti hybridních hrozeb pouze informuje, že na odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality ministerstva vnitra začalo na základě doporučení Auditů dnem 1. ledna 2017 působit Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám [24].

5.1.5 Výroční zpráva ministerstva vnitra o extremismu a koncepcí boje proti extremismu na území České republiky

Zprávy ministerstva vnitra o extremismu hrozby terorismu, migrace nebo hybridních kampaní nijak výrazně nekomentují a rizika z nich vyplývající pro Českou republiku nehodnotí. Nicméně poskytují ucelený obraz situace v této problematice, která je ve svých aktivitách výrazně ovlivněna bezpečnostní situací a to nejen v celosvětovém měřítku, ale zejména bezpečnostní situací uvnitř státu.

Zpráva o extremismu a souvisejících fenoménech na území České republiky je předkládána na základě usnesení vlády č. 389 ze dne 25. května 2015. Dokument je zpracováván každoročně a jeho cílem je pravidelně informovat veřejnost o situaci na vnitrostátní extremistické scéně. Zpracovatelem zprávy je ministerstvo vnitra a svými podklady přispěli zástupci zpravodajských služeb, Policie České republiky, resortů státní správy a to jmenovitě ministerstva spravedlnosti, zahraničních věcí a obrany a Nejvyššího státního zastupitelství [25].

Zpráva nezachycuje všechny rasistické a xenofobní projevy zaznamenané na území České republiky, ale koncentruje se na příslušníky či sympatizanty extremistických seskupení. Zachycení všech rasistických a xenofobních chování, činů či výroků na celostátní i regionální úrovni přesahuje rámec dokumentu i problematiky extremismu, tak, jak je vnímán ministerstvem vnitra. Základním cílem zprávy je popis aktivit subjektů, které jsou ministerstvem vnitra označeny jako extremistické [25].

Pojem extremismus není v právní rétorice nijak specificky definován. Jako extremismus jsou ministerstvem vnitra označovány vyhraněné ideologické postoje vybočující z ústavních, zákonných norem, vyznačující se prvky netolerance a útočící na základní demokratické ústavní principy, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Extremistické postoje jsou schopné přejít v aktivity působící přímo nebo v dlouhodobém důsledku destruktivně na stávající demokratický politicko - ekonomický

system, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým tedy totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou nebo anarchií.

Světová politologická literatura rozděluje zpravidla extremismus na levicový a pravicový a dále na náboženský, ekologický a národnostní. Extremismus můžeme popsat jako jednání naplňující znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku, jehož motivem je apriorní nenávist vycházející z příslušnosti oběti útoku k rase, národnosti, náboženství, třídě či jiné sociální skupině, přičemž specifickým typem zařaditelným do této kategorie kriminality jsou také útoky proti symbolům či představitelům existujícího společenského systému, jsou-li motivovaná apriorní nenávistí vůči němu [26].

Téma terorismu je komentováno až ve zprávě za rok 2017, kde je konstatováno, že v České republice nedošlo k otevřenému projevu mezinárodního terorismu. Od útoku na bruselském letišti Zaventem v březnu 2016 platí v České republice první stupeň ohrožení terorismem. Tento stupeň značí, že konkrétní hrozba teroristických aktivit na území státu není známa, nicméně upozorňuje na existenci obecného ohrožení terorismem zejména v souvislosti s návratem takzvaných zahraničních bojovníků. V této souvislosti zpráva uvádí, že bezpečnostními orgány je evidováno celkem 11 osob z České republiky, které odjely do zahraničí podpořit nábožensky extremistické organizace, kdy proti některým z nich je vedeno trestní řízení [25].

V průběhu roku 2018 došlo v Afghánistánu ke třem teroristickým útokům na české vojáky, kdy jeden z nich byl zabit a další dva zraněni. V souvislosti s končícím válečným konfliktem s teroristickou organizací tzv. Islámský stát je předpoklad přesunu bojovníků této organizace či jejich příbuzných na evropský kontinent. Zkušenosti z let minulých ukazují, že tyto osoby představují značné bezpečnostní riziko z pohledu možné radikalizace nebo přípravy a provedení teroristického útoku. Policie České republiky dle zprávy eviduje celkem 16 osob s vazbou na Českou republiku, které lze označit jako zahraniční bojovníky. Čtyři z nich jsou občany České republiky, ostatní měly nějakou formu pobytu, či zde měly blízké příbuzné. Pět z nich bylo obviněno, jedna osoba je ve vazbě, čtyři osoby jsou na útěku a jedna osoba se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Tři osoby pravděpodobně zahynuly v bojích.

Osamělí vlci, nemající žádné vazby na teroristické organizace, jsou stále bezpečnostními složkami považováni za největší bezpečnostní hrozbu, i když se stává, že se po spáchání činu k útoku přihlásí některá teroristická organizace [25].

V roce 2018 došlo v souvislosti s terorismem k obvinění bývalého pražského imáma Sámera Shehadeha, který byl obviněn z trestného činu financování a podpory a propagace terorismu. Kromě Sámera Shehadeha byl obviněn i Sámerův bratr a jeho žena, česká konvertitka k islámu. Manželský pár čelil i obvinění z členství v teroristické organizaci Fronta dobytí Sýrie [25].

Hlavní bezpečnostní hrozby a rizika pro Českou republiku zpráva v roce 2015 spatřuje zejména v:

- Obecné snaze extremistů štěpit společnost a oslabovat Českou republiku vytvářením protivenství na základě etnického, náboženského, třídního nebo jiného klíče,
- dalším zvětšování napětí na základě etnického či náboženského klíče včetně demonstrací a projevů násilí kdy místní spouštěcí incidenty mají stále potenciál mobilizovat veřejnost,
- genezi protikladnosti v rámci majority a vznikající předpojatosti mezi stoupenci různých názorových proudů a s tím spojený možný výskyt radikalizovaných militantních jedinců či malých subjektů ochotných použít násilí k prosazení svých cílů,
- přejímání extremistických prvků do hlavního politického proudu [25].

V souvislosti s migrační krizí uvádí zpráva, že všechny politicky motivované extremistické subjekty v roce 2015 využívaly migrační krizi jako hlavní diskuzní téma. V kontextu s migrační vlnou se zaktivizovaly různé populistické subjekty, politická hnutí a iniciativy, které byly na rozdíl od krajní pravice poměrně úspěšné v získávání nových stoupců. Hlavním tématem těchto skupin bylo vymezování se proti muslimům a migraci, kdy nosným tématem těchto subjektů byla bezpečnostní rizika spojená s migrací nebo s muslimským nebezpečím [25].

I v roce 2016 byly podle zprávy protiimigrační aktivity a protiislámská vystoupení tématem pro pravicové extremisty. Nicméně pro postupnou ztrátu aktuálnosti tohoto problému jej pojímali většinou v širším kontextu jako nesouhlas s Evropskou unií, protest proti stávající politické reprezentaci, vymezení se vůči ochráncům lidských práv a levicově orientovaným intelektuálům a nebyly zaznamenány nebezpečné formy protestů. Většina radikálnějších projevů měla pouze slovní podobu a prostorem pro tyto protesty byl především internet [25].

V roce 2017 bylo téma migrace v rétorice extremistických uskupení již výrazně v pozadí. V tomto smyslu došlo i k výraznému oslabení mobilizačního potenciálu různých paramilitantních a domobraneckých skupin, které se dále výrazněji neprojevovaly. Ve zprávě je dále konstatováno, že Česká republika rozhodně nebyla cílovou zemí pro zahraniční muslimy, proto migrační vlna žádným způsobem neovlivnila složení tuzemských náboženských komunit [25].

Ve zprávě za rok 2018 je konstatován výrazný úpadek české extremistické scény. Téma migrace již zcela vyprchalo a extremistická uskupení nedokázala přijít s novým tématem a nedokázala tak zabránit stále klesající oblibě a úbytku příznivců. Rovněž rozšiřování protiimigrantských a protimuslimských nálad před říjnovými komunálními volbami nezaznamenalo mnoho přízně mezi voliči. Xenofobní subjekty ve volebním klání hluboce propadly i přes říjnové útoky na české vojáky v Afghánistánu, které mezi sledovanými subjekty opětovně oživily témata migrace, muslimů a členství České republiky v NATO. U anarchistických, radikálně komunistických a domobraneckých subjektů nebyly rovněž zaznamenány výraznější aktivity. Neúspěšné mediální projekty lze z dlouhodobého hlediska považovat za relativně nejúčinnější element ovlivňující tuzemskou extremistickou scénu [25].

Muslimská komunita v České republice se dle zjištění bezpečnostních složek většinou projevovala umírněně. Bezpečnostními složkami byli zaznamenáni většinou osamocení jedinci, vyjadřující v úzkém okruhu osob radikální názory a rozšiřující radikální výklad islámu. Šlo především o osoby ze střední Asie a z kavkazských republik, pokoušející se v Česku o navázání kontaktů bez zřetelného vlivu na bezpečnostní situaci v zemi [27].

Ve zprávách z roku 2015, 2016, 2017 a 2018 je v souvislosti s hybridními hrozbami pouze shodně konstatováno, že hlavním médiem pro šíření džihádistické propagandy byl internet, kde byly publikovány výzvy k páchání či podpoře teroristických útoků na Západě. V souvislosti s touto propagandou ale nebyly zaznamenány žádné nebezpečné formy protestů a většina radikálnějších projevů měla pouze verbální podobu [25].

5.1.6 Výroční zpráva ministerstva vnitra o migraci na území České republiky

Souhrnná výroční zpráva ministerstva vnitra o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky je materiál, který dává podrobný přehled o aktivitách a přijatých opatřeních odpovědných orgánů.

Odborem azylové a migrační politiky ministerstva vnitra je zpráva zpracovávána od roku 2001 a při její tvorbě je využito podkladů ministerstva zahraničních věcí, ministerstva práce a sociálních věcí, ministerstva spravedlnosti, ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva pro místní rozvoj, ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva financí, ministerstva kultury, ministerstva zdravotnictví a Bezpečnostní informační služby [28].

Účelem zprávy je předložení uceleného přehledu informací o stavu legální a nelegální migrace, mezinárodní ochrany, integrace cizinců, vízové a readmisní politiky a schengenské spolupráce, informovat o případných změnách v příslušné národní i evropské legislativě, jednáních ve strukturách Evropské unie v oblasti azylu a migrace, mezinárodní spolupráci v této oblasti, humanitárních projektech, projektech zahraniční rozvojové pomoci a migračních projektech, projektech zaměřených na specifické kategorie cizinců realizovaných ministerstvem vnitra a dalších souvisejících tématech, vždy za uplynulý rok.

Obsahuje informace o stavu migrace jak na území České republiky, tak v Evropě. V rámci České republiky jsou uvedeny statistiky legálně pobývajících cizinců a data týkající se mezinárodní ochrany. Popis situace v Evropě se zaměřuje na počty osob migrujících v rámci tří největších migračních tras – východní, centrální a západní středomořské trasy.

Zpráva v roce 2015 uvádí, že i přes meziroční nárůst cizinců zjištěných při nelegální migraci v roce 2015 nebyly na území České republiky zaznamenány incidenty bezpečnostního charakteru. Meziroční nárůst zajištěných osob byl zjištěn především v oblasti tranzitní nelegální migrace, kdy Česká republika nebyla součástí hlavních migračních tras. Ve zprávě je dále konstatováno, že situace v oblasti legální i nelegální migrace v České republice byla v roce 2015 době stabilizovaná [28].

Ve zprávě z roku 2016 není konstatováno, že by legální i nelegální migrace znamenala pro Českou republiku výraznější bezpečnostní riziko a zpráva v roce 2017 ve svém závěru konstatuje, že přestože Česká republika je pro mnohé cizince cílovou zemí, z celoevropského pohledu jde převážně o zemi tranzitní. Cizinci jí v rámci nelegální migrace pouze procházejí s cílem dostat se do zemí západní Evropy nebo skandinávských zemí [28].

Zpráva dále uvádí, že v roce 2018 přicestovalo do Evropy nelegálně celkem 142 812 migrantů, kdy z tohoto počtu přicestovalo 116 852 osob po moři přes Španělsko, Itálii, Řecko, Maltu a Kypr a 25 960 po zemi. Meziročně jde o 32% pokles nelegální migrace po moři ve srovnání s rokem 2017. Naproti tomu vzrostl o 40, 2 % počet migrantů, kteří v roce 2018 nelegálně přicestovali přes východní středomořskou trasu do Řecka. Zpráva ve svém obsahu neuvádí, že by legální i nelegální migrace znamenala pro Českou republiku výraznější bezpečnostní riziko [29].

5.1.7 Výroční zpráva FRONTEX

Činnost evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (FRONTEX) spočívá zejména ve vyhodnocování rizik pro bezpečnost vnějších hranic Evropské unie. Analýzou rizik jsou zjišťovány souvislosti a nové trendy zejména v oblasti nelegální migrace, objemu migračních toků a trestné činnosti na vnějších hranicích. Agentura získané informace následně používá při plánování dalších činností na úrovni Evropské unie a předává je dále členským státům [30].

Ve vztahu k rizikům terorismu jsou ve zprávě z roku 2015 připomenuty teroristické útoky v Paříži v listopadu 2015. Zpráva dále zdůrazňuje zákaz dovozu zbraní jako hlavní hledisko boje s terorismem. Jako příklad je zde zmíněna rutinní kontrola vozidla

jedoucího z Černé Hory do Francie, ke které došlo v Německu několik dní před listopadovými útoky v Paříži, při které byly nalezeny pistole, ruční granáty, samopaly s municí a rozbušky a vozidlo řídil muž pravděpodobně spojený s osobami podezřelými z účasti na pařížských útocích [30].

Zpráva označuje terorismus spojený s cestováním jako hrozbu pro rok 2016, kdy s tímto fenoménem spojuje i zločinnost, zejména falšování dokladů, pašování lidí, zbraní a drog a návraty bojovníků tzv. Islámského státu z bojišť v Sýrii, Iráku a Libyi disponujícími dvěma až třemi cestovními doklady [31].

Riziko teroristických útoků pro země zejména západní Evropy je podle zprávy z roku 2017 zejména vlivem fenoménu návratu zahraničních bojovníků stále na vysoké úrovni [33].

V oblasti nelegální migrace přináší zpráva z roku 2015 množství statistik a poznatků k objemu migračních toků, které nemají v Evropě obdoby od druhé světové války a ve svém obsahu uvádí, že v roce 2015 bylo odhaleno 1 822 337 nelegálních překročení vnější hranice schengenského prostoru. Za jeden rok tak došlo k více jak šestinásobnému nárůstu hodnoty z roku 2014, kdy byl stav na do té doby rekordním počtu 282 962 případů. Zpráva ale připouští, že číslo nemusí zcela odpovídat skutečnosti, protože další migranti mohli vstoupit do schengenského prostoru, aniž byli detekováni, což agentura považuje za velmi pravděpodobné. Zpráva ve svém závěru představuje sedm prognóz vývoje situace v budoucnosti:

- Vyčerpání Evropské unie: Extenzivní migrace a selhání integrace vede ke konfliktům a nacionalismu. Silná migrace, ale rozdělené společnosti, neakceptace a konflikty.
- Pasivní Evropská unie: Strach a pasivita vede ke ztrátě důvěry, soustředění na bezpečnost a obstavování zemí zdmi. Uzavřené společnosti, méně migrace a žádná vůle k integraci.
- Řízená různorodost: Kontrolovaná migrace do různorodých společností a bezpečná společnost. Silná migrace do otevřených společností a vysoká úroveň integrace.
- Restriktivní politika: Restriktivní a nekoordinovaná migrační politika, ale společná dlouhodobá bezpečnostní strategie uzavřené společnosti a žádná potřeba integrace.

- Vícerychlostní Evropa: Omezená migrace a úspěšná integrace v přizpůsobené EU. Omezená migrace, avšak vysoká akceptace a dobrá integrace vysoce vzdělaných migrantů.
- Více Evropy: Integrovaná Evropa těží z migrace a pracuje s globálními výzvami. Silná migrace do otevřených společností s vysokou mírou integrace.
- Otevřené dveře: Vnější hranice ztrácejí v mírovém světě relevanci, silná migrace do otevřených společností s vysokou mírou integrace [30].

Pro rok 2016 nepřináší zpráva žádné východisko ani reálný návrh řešení, pouze poukazuje na pokračující migrační krizi a stále trvající bezpečnostní rizika, která z ní plynou. Vyjma mírného snížení migračního tlaku zavřením balkánské cesty a příznivého postoje Turecka nedošlo k žádné výrazné změně situace [31].

Zpráva z roku 2017 uvádí, že hranice Evropské unie nelegálně překročilo celkem 204 719 migrantů, což je nejnižší hodnota za poslední čtyři roky. Oproti roku 2016 klesl počet zaznamenaných nelegálních překročení hranic Evropské unie o 60 procent. Třebaže jsou tato čísla pozitivním zlomkem počtu z roku 2015, kdy na vrcholu migrační krize překročilo hranice Evropské unie 1,8 milionu lidí, zdaleka nedosahují hodnot z období před vznikem migrační krize, kdy se počty nelegálních migrantů pohybovaly mezi 72 000 a 141 000 osob. Podle ředitele agentury FRONTEX si migranti stále nachází nové způsoby v překonávání hranic Evropské unie a zejména moře bude i v budoucnu velmi frekventovaná cesta. Velkým problémem pro kompetentní úřady v oblasti nelegální migrace představují také padělané doklady [32].

5.1.8 Výroční zpráva EASO

Dne 19. června 2010 vstoupilo v platnost nařízení o Evropském podpůrném úřadu pro otázky azylu (EASO) a úřad zahájil svoji činnost dne 1. února 2011. Hlavním úkolem úřadu EASO je koordinace a spolupráce mezi zeměmi Evropské unie, čímž má přispívat k uplatňování a rozvoji společného evropského azylového systému.

Úřad EASO vydává každoročně výroční zprávy o situaci v oblasti azylu v Evropské unii. Poskytuje ucelený přehled o vývoji situace v této oblasti a to jak na úrovni Evropské unie, tak i na úrovni vnitrostátních azylových systémů. Zpráva vychází z rozsáhlé škály zdrojů a zabývá se hlavními statistickými trendy. Analyzuje změny

týkající se právních předpisů, politik a postupů, a vnitrostátní judikatury v zemích Evropské unie. Pozornost je sice ve zprávě zaměřena především na hlavní oblasti společného evropského azylového systému, dotýká se ale i širšího kontextu problematiky migrace a základních práv v případě, že je toho potřeba [33].

Zpráva z roku 2015 ve svých hlavních bodech uvádí, že v tomto roce členské státy Evropské unie, Norsko a Švýcarsko (dále jen „země EU+“) obdržely přes 1,4 milionu žádostí o mezinárodní ochranu, což je nejvíce od roku 2008, kdy bylo zahájeno shromažďování údajů na úrovni Evropské unie. Nejvíce žadatelů bylo ze Sýrie (380 000), zemí západního Balkánu (201 405) a Afghánistánu (196 170). Hlavními zeměmi příjmu migrantů byly Německo, Maďarsko, Švédsko, Rakousko a Itálie [34].

Výroční zpráva EASO za rok 2016 konstatuje stále vysoký počet žádostí o mezinárodní ochranu zatěžující azylové a přijímací systémy v několika členských státech a Norsku a Švýcarsku. Tento nepříznivý stav donutil orgány Evropské unie a členské státy přijmout mimořádná opatření, jako je opětovné zavedení kontrol na některých vnitřních hranicích a komunikace s Tureckem. Za hlavního činitele širokého přílivu migrantů do zemí EU+ je ve zprávě označena zhoršující se bezpečnostní situace v mnoha regionech sousedících s Evropskou unií [35].

Zpráva EASO v roce 2017 konstatuje v porovnání s rokem 2016 pokles žádostí o mezinárodní ochranu o 44 %. V případě poměru k řízení o azylu byly hlavními přijímajícími zeměmi v roce 2017 Německo, Itálie, Francie, Řecko a Spojené království. První čtyři příčky zůstaly obsazeny stejnými přijímajícími zeměmi jako v roce 2016 [36].

5.1.9 Výroční zpráva INTERPOL

Výroční zpráva mezinárodní kriminální policejní organizace (Interpol) je souhrnný dokument hodnotící činnost a postupy této organizace při odhalování kriminálních činů a to zejména v těchto třech prioritních oblastech:

- Terorismus,
- kyberkriminalita,
- organizovaný zločin.

Zpráva dále popisuje a hodnotí činnost organizace i v dalších oblastech, jako je například správa policejních dat, podpora forenzních technologií, centrum velení a koordinace, kriminální analýzy, inovace, budování kapacit a školení specialistů a speciální bezpečnostní projekty [37].

Výroční zpráva z roku 2015 definuje terorismus jako jednu z hlavních bezpečnostních hrozeb a v této souvislosti uvádí, že v posledních letech dochází ke stupňování propracovanosti mezinárodních teroristických útoků. Tato kvalifikovanost vyžaduje odpovídající reakci, která musí být založena na globálním řešení. Zpráva dále poukazuje i na rizika představující teroristické skupiny s možností zisku chemických, biologických, radiologických a jaderných komponentů. K problematice terorismu je ve zprávě ještě uvedeno, že Interpol je držitelem podrobných informací o více než 40 000 zahraničních teroristických bojovníků, což je největší světová policejní databáze informací tohoto druhu na světě, která by mohla být zásadní při identifikaci osob podezřelých z teroristických aktivit [37].

Masové proudění migrantů do Evropy, zejména z oblastí postižených konflikty, hodnotí Interpol jako jeden z nejvýraznějších globálních problémů roku 2015. Dle zprávy je hlavním zájmem Interpolu posílení možností policejních složek v boji proti organizovaným zločineckým sítím, majícím zisky z nelegálního transportu migrantů a pašování lidí.

Oblast hybridních hrozeb zpráva v roce 2015 neobsahuje a rizika z nich vyplývající zmiňuje pouze v souvislosti s kyberkriminalitou. Souvislost hybridních hrozeb a rizik vyplývajících z nelegální migrace nebo terorismu zpráva nekomentuje [40].

V roce 2016 zpráva upozorňuje na bezpečnostní riziko týkající se zahraničních teroristických bojovníků vracejících se do svých domovských zemí v západní Evropě, Turecku a jihovýchodní Asii, kromě toho nedovolené obchodování se zbraněmi hraje dle zjištění Interpolu významnou roli při rozdmýchávání konfliktů v několika regionech. Ve zprávě se uvádí, že byly zjištěny přímé vazby mezi pachateli teroristických útoků v Evropě a značným počtem nelegálních zbraní přicházejících do Evropy zejména z Balkánu [38].

I v roce 2016 trvala bezprecedentní úroveň globální migrace jako reakce na několik faktorů zejména na probíhající válečné konflikty, chudobu a politickou nestabilitu. Největší migrační toky směřovaly do Evropy po moři převážně z Blízkého východu a Afriky a po pozemních trasách přes Balkán a východní Evropu. Zpráva dále upozorňuje i na bezpečnostní riziko týkající se zahraničních teroristických bojovníků vracejících se do svých domovských zemí v západní Evropě, Turecku a jihovýchodní Asii a využívajících migrační krizi jako nekontrolovatelnou možnost návratu bez nebezpečí z odhalení policejními složkami [38].

Samostatné téma hodnotící rizika vyplývající z hybridních hrozeb zpráva neobsahuje ani v roce 2016 a souvislost hybridních hrozeb a rizik vyplývajících z nelegální migrace nebo terorismu zpráva nekomentuje. Do souvislosti s hybridními hrozbami můžeme dát pouze informaci, která uvádí, že internet prostoupil téměř všechny oblasti a stal se nepostradatelným nástrojem, jehož prostřednictvím se provádí komunikace, vzdělávací činnosti, nákupy, bankovníctví a je jím zajišťováno mnoho dalších aspektů každodenního života. Zároveň je ale internet také zprostředkovatelem nového rozsahu trestné činnosti a umožňuje využít zranitelných systémů a jednotlivců kdekoli na světě [38].

V roce 2017 zpráva konstatuje, že fenomén terorismu je rozšířenější a složitější než kdy dřív. Mnoho konfliktních zón po celém světě poskytuje teroristickým organizacím celou řadu míst, na kterých mohou působit. Radikalizovaní jedinci tvořící jádro teroristických organizací a vracející se z konfliktních zón přináší další úroveň nepředvídatelnosti na scéně terorismu [39]. Hodnocení rizik hybridních hrozeb jako samostatné téma ve zprávě z roku 2017 zpracované není. Jako bezpečnostní riziko hodnotí report i stále častější zneužívání sociálních médií a ostatních digitálních kanálů teroristickými organizacemi pro vedení svých náborových a propagandistických kampaní [39]. Zpráva dále opakuje upozornění na bezpečnostní riziko týkající se zahraničních teroristických bojovníků vracejících se do svých domovských zemí a využívajících migrační krizi jako nekontrolovatelnou možnost návratu [40].

5.1.10 Výroční zpráva EUROPOL

Souhrnná výroční zpráva o činnosti Evropského policejního úřadu (Europol) vychází v souladu s článkem 37(10) rozhodnutí Rady 2009/371/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského policejního úřadu. Zpráva každoročně hodnotí činnost Europolu a shrnuje výsledky poskytování koordinované podpory policejním operacím v Evropě a informace o typech funkcí a systémů, které má úřad k dispozici. Hodnotí aktuální hrozby a skýtá rozsáhlé prognostické analýzy trestné činnosti v Evropské unii, zaměřuje se zejména na hrozby závažné a organizované trestné činnosti, kde zjišťuje a hodnotí nové trendy a popisuje strukturu a fungování organizovaných zločineckých spolků. Dále každoročně vydává zprávu o situaci a vývoji terorismu v Evropské unii TE-SAT, poskytující přehled o stavu terorismu v Evropské unii [41].

Zpráva Europolu z roku 2015 připomíná událost ze dne 13. listopadu 2015, kdy tři týmy teroristů spáchaly řadu koordinovaných útoků s automatickými zbraněmi a výbušninami na stadionu, v koncertním sále a v řadě restaurací a barů v Paříži. Útoky měly za cíl zabít nebo zranit co nejvíc civilistů a zemřelo při nich 130 lidí a 368 jich bylo zraněno. K odpovědnosti za útoky se přihlásil tzv. Islámský stát, měla to být odvěta za francouzské letecké nálety na cíle v Sýrii a Iráku. Dalším bezpečnostním rizikem, které si dle zprávy zaslouží zvláštní pozornost, je návrat zahraničních bojovníků z bojišť syrského konfliktu. Pařížské listopadové útoky ukázaly, že mladí Evropané, kteří se vrátili ze Sýrie a dalších konfliktních oblastí, kde se připojili k povstalecké armádě tzv. Islámského státu, jsou pro Evropskou unii závažným bezpečnostním problémem [42].

V roce 2015 vstoupilo do Evropské unie nelegálně více než jeden milion migrantů a Evropská unie tak byla konfrontována s bezprecedentním přílivem nelegálních přistěhovalců. Rozhovory s migranty při vstupu bylo zjištěno, že až 90 % z nich bylo do Evropy dopraveno převaděči. Vyšetřováním pak bylo zjištěno, že migranti pocházející převážně ze Sýrie jsou převáděni z Turecka přes Řecko do ostatních členských států Evropské unie (tzv. balkánská cesta). Takto je údajně zločineckými organizacemi převedeno kolem 100 osob za den a to údajně již od roku 2013 [42].

Hybridní hrozby jako samostatné téma zpráva v roce 2015 neobsahuje. V této souvislosti je zde pouze konstatováno, že využívání internetu a sociálních sítí teroristy v posledních letech výrazně vzrostl. Teroristé zahájili dobře organizované a koordinované mediální kampaně k verbování dalších stoupenců a podpoře či oslavování teroristických činů nebo násilného extremismu [42].

Dle zprávy z roku 2016 čelí Evropa největší teroristické hrozbě za posledních deset let. Pařížské útoky z 13. listopadu 2015 naznačily posun směrem k jasně stanovenému záměru tzv. Islámského státu provádět teroristické útoky v mezinárodním prostředí. Tyto útoky mají být velmi pečlivě připravené a provedené spontánně v závislosti na příležitosti. Teroristé jednající jménem tzv. Islámského státu se ukázali být schopni plánovat a provést poměrně složité útoky i na několik cílů současně[43]. Velké útoky v roce 2016 v Bruselu, kde při sebevražedném atentátu dne 22. března zemřelo 35 a bylo zraněno 340 osob, v Nice, kde atentátník dne 14. července zabil kamionem 87 a zranil 434 osob a v Berlíně, kde 19. prosince na vánočním trhu útočník 12 osob zabil a 56 zranil, ukázaly, jaké škody je schopno džihádistické militantní uskupení způsobit.

Rok 2016 znamenal novou dynamiku v migraci a přílivu migrantů. Zpráva uvádí, že migrační příliv zůstal i v roce 2016 na vysoké úrovni zejména díky organizovaným skupinám těžícím z velkého počtu migrantů ochotných zaplatit převod do některé ze zemí Evropské unie. Jako jeden z hlavních prvků reakce Evropské unie na migrační krizi bylo zahájení činnosti Evropského centra pro migraci European Migrant Smuggling Centre (EMSC) dne 22. února 2016. Centrum je pod patronací agentury EUROPOL a jejím primárním úkolem je podpora členským státům v lepší prevenci a bojem s nelegální migrací [45].

V roce 2016 samostatné téma hybridních hrozeb zpráva opět neobsahuje. V této souvislosti pouze uvádí, že využívání internetu a sociálních sítí teroristy k vedení mediálních kampaní, k verbování dalších stoupenců a podpoře či oslavování teroristických činů nebo násilného extremismu v tomto roce opět výrazně vzrostl [45].

K otázce terorismu agenturní zpráva v roce 2017 uvádí, že v evropských zemích opět udeřila vlna teroristických útoků, při kterých 62 lidí zemřelo a 819 bylo zraněno. Zpráva

dále konstatuje, že v posledních letech sice vzrostla četnost útoků, ale snížila se sofistikovanost jejich přípravy a provedení s vědomím, že účinku je možno dosáhnout i s použitím běžně dostupných prostředků. Útoky džihádistických teroristů ukázaly tři hlavní trendy útočících teroristů:

- **Nevybíravé zabíjení** - Londýn v březnu a červnu 2017 a v Barceloně v srpnu 2017,
- **útoky na symboly západního životního stylu** - Manchester v květnu 2017,
- **útoky na symboly moci** - Paříž v únoru, červnu a srpnu 2017.

Dle informací uvedených ve zprávě se v Evropské unii dají očekávat další útoky tohoto typu. Tyto útoky jsou páčány především teroristy, radikalizovanými v zemi svého bydliště. Tato skupina teroristů, tzv. osamělých vlků, je velmi různorodá a je tvořena jedinci, kteří se narodili v Evropské unii nebo zde většinu svého života žili. Mnozí z nich možná byli vyšetřováni policejními složkami, ale ne pro teroristickou činnost a často nemají ani přímé vazby na tzv. Islámský stát nebo na jiné teroristické organizace. V roce 2017 bylo na území Evropské unie spácháno 205 útoků, což ve srovnání s rokem předešlým (142 útoků) představuje zřetelný nárůst. Boj s terorismem proto zůstává i v roce 2017 hlavní prioritou pro členské státy Evropské unie i pro Europol i přesto, že většina členských států nezaznamenala žádné teroristické útoky. Zpráva v souvislosti s teroristickými útoky dále uvádí, že v současnosti neexistuje žádný důkaz o využití chemických, biologických, radiologických nebo jaderných zbraní teroristy v Evropské unii i přes náznaky aktivního zájmu teroristických organizací o tyto možnosti [44].

I v roce 2017 představuje pašování cizinců vysoce ziskový podnik s nízkým rizikem odhalení a potrestání. Praktiky zločinců spojené s touto trestnou činností se stále vyvíjí a rychle reagují na potřeby a dynamiku migračních toků mající negativní dopad na státy Evropské unie [46].

Rok 2017 podle zprávy nezaznamenal žádné výrazné snížení využívání internetových médií teroristických organizací k online propagandě myšlenek radikálního islamismu, oslovení cílové skupiny sympatizantů, pro nábor a radikalizaci členů nebo získávání finančních prostředků. Série represivních opatření však alespoň

snížila zneužívání tradičních mediálních platforem Facebook, Twitter nebo YouTube [44].

5.1.11 GLOBAL PEACE INDEX

Global Peace Index (Globální index míru) je snaha o vypracování poměru národní a regionální mírumilovnosti. Záměrem indexu je porovnání stupně bezpečnosti ve světě a vyčíslení důsledků míru na hospodářský rozvoj. Soupis je vydáván každoročně Institutem pro ekonomiku a mír, který byl založen australským podnikatelem a filantropem Stevem Killeleou. Index byl poprvé vydán v roce 2007, kdy obsahoval seznam 127 zemí světa, v současnosti index porovnává úroveň bezpečnosti u 163 států.

Objektem hodnocení indexu jsou tři základní oblasti:

- Rozsah domácích a mezinárodních konfliktů - podíl země na válečných konfliktech v uplynulých dvou letech, počet obětí, vztahy s okolními zeměmi a potenciál země k možným teroristickým útokům,
- úroveň bezpečnosti ve společnosti - vztah k cizincům, počet vězňů, počet policistů, úroveň kriminality a možnost občana vlastnit zbraně,
- míra militarizace - výdaje na zbrojení, počet příslušníků ozbrojených sil v poměru k celkové populaci a příspěvky na mírové mise [47].

5.2 Vyhodnocení vybraných bezpečnostních hrozeb

Jednotlivé vybrané hrozby budou v této části vyhodnoceny v rámci České republiky a v rámci Evropské unie. Hodnocení vychází z informací, získaných z publikovaných, veřejnosti určených zpráv vybraných subjektů státní moci a mezinárodních organizací. Pro lepší přehled budou rizika, vyplývající z jednotlivých vybraných bezpečnostních hrozeb, zakreslena do tabulky matice rizik. Tento způsob zobrazení umožňuje přehledné znázornění míry rizika.

5.2.1 Terorismus

Vyhodnocením informací z výročních reportů zabývajících se problematikou terorismu v roce 2015 lze pro oblast členských států Evropské unie konstatovat, že zde existuje vysoké riziko teroristických útoků zejména v odkazu na teroristické útoky v Paříži ze dne 13. listopadu 2015. Dalším faktorem vážně ohrožujícím bezpečnost a výrazně zvyšujícím riziko teroristického útoku v Evropě je návrat evropských džihádistů, tedy občanů Evropské unie, kteří se pro své radikální islamistické smyšlení připojili v syrském konfliktu na stranu tzv. Islámského státu. Příslušnými bezpečnostními složkami bylo zjištěno, že dva z těchto navrátilců se zúčastnili pařížských útoků.

Z informací získaných z výročních zpráv vybraných českých bezpečnostních složek ve vztahu k hrozbám terorismu vyplývá, že i když je Česká republika členem koalice pro boj s tzv. Islámským státem a její aktivity ve prospěch boje proti terorismu nejsou skrývány, nebyly bezpečnostními složkami během roku 2015 zjištěny informace o podezření ze spáchání nebo hrozbě teroristického útoku proti cílům na jejím území.

Vyhodnocením zpráv za rok 2016 lze konstatovat, že tento rok byla Evropa teroristickými útoky ohrožena nejvýše za posledních deset let a to zejména v návaznosti na sérii teroristických útoků. Pro Českou republiku je však riziko teroristického útoku proti cílům na jejím území hodnoceno stejně jako v roce 2015, tedy nízkou úrovní ohrožení.

Riziko teroristického útoku pro Evropskou unii je ve výročních zprávách i pro rok 2017 hodnoceno jako vysoké a to zejména pro další vlnu teroristických útoků, ke kterým došlo v tomto roce na území Evropy. Boj s tímto negativním fenoménem

v oblasti bezpečnosti je tedy i v tomto roce hlavní prioritou bezpečnostních složek všech členských států Evropské unie včetně České republiky. V České republice sice platí od útoku na bruselském letišti Zaventem v březnu 2016 první stupeň ohrožení terorismem, nicméně ani v roce 2017 nedošlo k otevřenému projevu mezinárodního terorismu a stupeň ohrožení teroristickým útokem hodnotí bezpečnostní složky jako nízký.

Tab. 2 - Vyhodnocení rizik terorismu v ČR

	2015	2016	2017
BIS			
VZ			
MV VP			
EXTREMISMUS			
Audit NB			

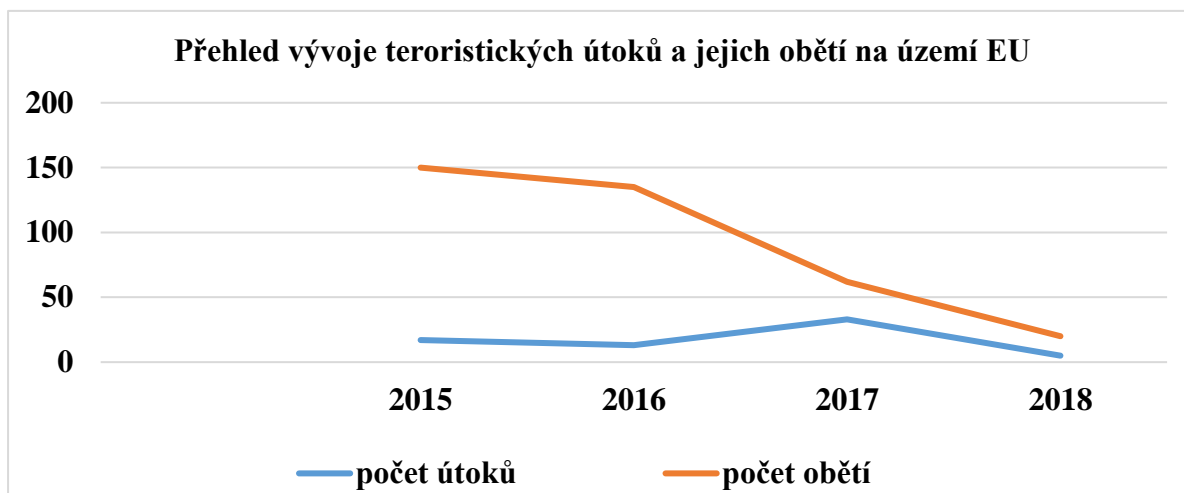
Zdroj: autor

Tab. 3 - Vyhodnocení rizik terorismu v EU

	2015	2016	2017
BIS			
VZ			
FRONTEX			
INTERPOL			
EUROPOL			
Audit NB			
MV VP			

Zdroj: autor

Obr. 1

Zdroj: autor

5.2.2 Nelegální migrace

V roce 2015 zaznamenala Evropa migrační krizi nemající obdoby od konce druhé světové války. Vesměs všechny výroční zprávy vybraných subjektů označují nelegální migraci jako vysoké riziko pro bezpečnost členských států Evropské unie. Bezprecedentní migrační toky přinášejí nejen finanční, organizační a kulturní problémy, ale migrace je vyhodnocena z hlediska bezpečnosti jako vysoce riziková zejména tím, že je zneužívána teroristy k nekontrolovatelné cestě do Evropy bez výraznějšího rizika z odhalení bezpečnostními složkami.

V rámci hodnocení rizik pro Českou republiku vyplývajícího z nelegální migrace v roce 2015 se vybrané bezpečnostní složky shodují na tom, že ačkoli se Česká republika nachází v dopravně exponované části Evropy a je tedy potencionálně ohrožena stejnými migračními a na migraci navazujícími hrozbami jako ostatní státy Evropské unie, je nebezpečí jejich naplnění poměrně nízké. Zprávy vybraných bezpečnostních složek hovoří shodně o tom, že Česká republika nepatří k exponovaným tranzitním a cílovým zemím, proto není aktuálně vystavena hrozbám plynoucím z nelegální migrace a ohrožení bezpečnosti touto hrozbou je nízké.

Výroční zprávy složek evropského bezpečnostního systému zaznamenávají i pro rok 2016 stále trvající migrační vlnu, nicméně již bez zhoršující se tendence. Bezpečnostní rizika plynoucí pro Evropskou unii z nelegální migrace jsou hodnocena stejnou měrou jako v roce 2015 a to nejen pro stále trvající nebezpečí plynoucí z návratu evropských

džihádistů z bojů na Blízkém Východě, ale zejména pro rostoucí fenomén organizovaného zločinu kterým je převaděčství. Vybranými bezpečnostními složkami České republiky jsou rizika vyplývající z migrace rovněž hodnocena stejným stupněm jako v roce 2015, tedy nízkým, v některých reportech téma migrace a její bezpečnostní rizika již ani hodnocena nejsou.

V roce 2017 jsou bezpečnostní rizika nelegální migrace vesměs hodnocena pouze v souvislosti s organizovaným zločinem zabývající se pašováním lidí do Evropské unie. Migrace je ve všech reportech shodně uváděna jako trvajícím problém, ale s výrazně se snižující tendencí. Bezpečnostní rizika z migrační krize jsou v roce 2017 hodnocena stejným stupněm jako v předešlých letech. Rovněž česká extremistická scéna, těžící do té doby svou popularitu z fenoménu migrace, zaznamenala výrazný úpadek a některá extremistická uskupení zanikla úplně, protože téma migrace přestalo být ve společnosti aktuální.

Tab. 4 - **Vyhodnocení rizik migrace v ČR**

	2015	2016	2017	2018
BIS				
VZ				
MV VP				
EXTREMISMUS				
Audit NB				
MV MIGRACE				

Zdroj: autor

Tab. 5 - Vyhodnocení rizik migrace v EU

	2015	2016	2017
BIS			
VZ			
Audit NB			
MV VP			
FRONTEX			
INTERPOL			
EUROPOL			
EASO			

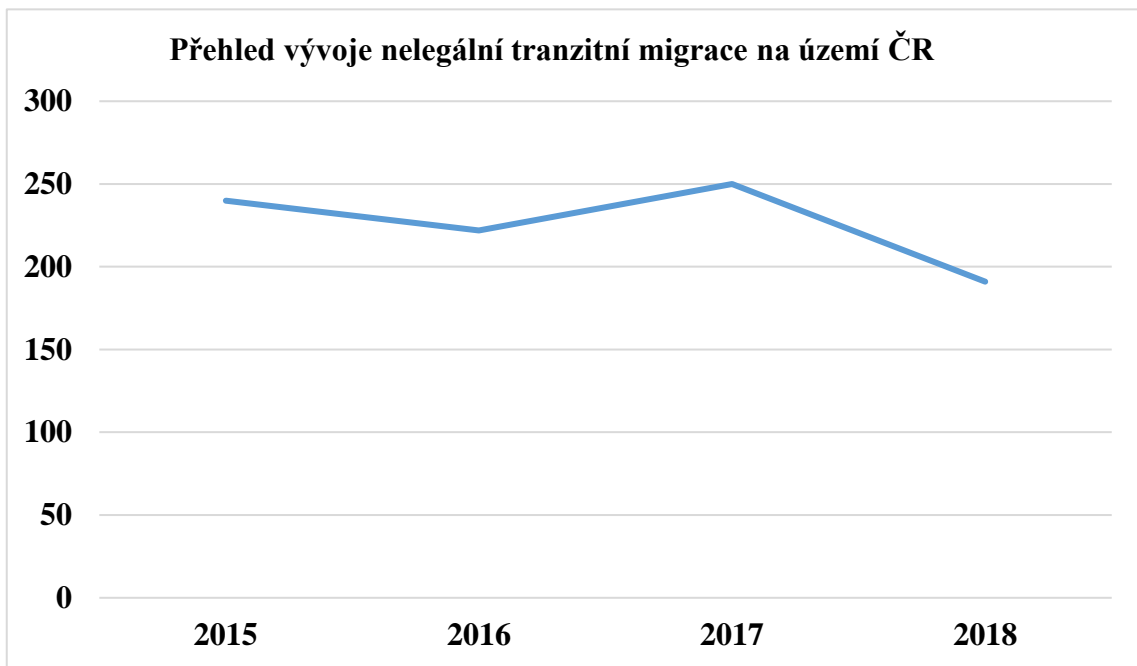
Zdroj: autor

Obr. 2

Zdroj: autor

Obr. 3

Zdroj: autor

5.2.3 Hybridní hrozby

Hrozby a rizika vyplývající z hybridních kampaní v roce 2015 hodnotí zprávy vybraných subjektů v rámci Evropské unie pouze v souvislosti s kyberkriminalitou a zneužíváním sociálních médií teroristickými organizacemi k šíření radikálního islamismu. Kyberkriminalitě věnují reporty vybraných evropských agentur sice poměrně mnoho prostoru a shodně uvádějí těžký a složitý boj s tímto druhem trestné činnosti spojený s velkými finančními náklady, nicméně ohrožení bezpečnosti Evropské unie nebo některého členského státu hybridními kampaněmi nebo kyberkriminalitou jsou vesměs hodnocena jako nízké. V rámci České republiky jsou rizika ohrožení její bezpečnosti hybridními kampaněmi rovněž hodnocena na nízké úrovni.

Rok 2016 nezaznamenal v oblasti hodnocení rizik hybridních kampaní žádnou změnu. Vybrané unijní reporty hybridní hrozby jako samostatné téma vesměs neobsahují. Rizika hybridních kampaní jsou zde zmiňována pouze v souvislosti se stupňujícím se zneužíváním sociálních sítí teroristy a kyberkriminalitou. Žádná z těchto činností ale není ve zprávách zmiňována v souvislosti s výrazným zvýšením bezpečnostního rizika některého z členských států Evropské unie. Ohrožení bezpečnosti České republiky hybridními kampaněmi je reporty vybraných subjektů v roce 2016 rovněž hodnoceno jako nízké. Shodně se zde uvádí, že riziko možného ohrožení České republiky metodami hybridní kampaně v mezích současných možností a kapacit orgánů bezpečnostního systému nevede k žádným alarmujícím závěrům. Shodné hodnocení platí i pro rok 2017 s výjimkou zprávy Bezpečnostní informační služby, kde je konstatován znepokojivý nárůst hybridních kampaní proti cílům v České republice ze strany zpravodajských služeb Ruska a Číny.

Ve stejném duchu se nese hodnocení rizik hybridních kampaní i v roce 2017.

Tab. 6 - Vyhodnocení rizik hybridních hrozeb v ČR

	2015	2016	2017	2018
BIS				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
VZ				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
MV VP				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
EXTREMISMUS				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
Audit NB				Data nebyla při uzávěrce k dispozici

Zdroj: autor

Tab. 7 - Vyhodnocení rizik hybridních hrozeb v EU

	2015	2016	2017	2018
BIS				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
VZ				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
INTERPOL				Data nebyla při uzávěrce k dispozici
EUROPOL				Data nebyla při uzávěrce k dispozici

Zdroj: autor

5.2.4 Souhrn vyhodnocení vybraných bezpečnostních hrozeb

Na základě komparace vyhodnocených informací vybraných bezpečnostních subjektů lze sestavit žebříček pořadí aktuálnosti vybraných rizik prostřednictvím tabulky matice rizik.

Toto pořadí se během zájmového období let 2015 – 2018 na evropské úrovni výrazně mění v závislosti na vývoji bezpečnostní situace. Komparací informací získaných z výročních zpráv vybraných evropských bezpečnostních subjektů vyplývá, že v rámci Evropské unie jsou rizika terorismu v rozmezí let 2015 až 2017 hodnocena nejvyšším stupněm ohrožení. Do uzavření této práce nebyly vydány žádné výroční zprávy vybraných bezpečnostních subjektů hodnotící rizika terorismu za rok 2018, nicméně sledováním dané problematiky za určené období lze konstatovat, že i přes snižující se trend počtu teroristických útoků na území Evropské unie je riziko terorismu stále vysoké. Rizika nelegální migrace jsou nejvyšším stupněm ohrožení hodnocena pouze v roce 2015, kdy v následujících letech je stupeň ohrožení snižován a v roce 2018 je nakonec stupeň ohrožení riziky nelegální migrace na úrovni malého významu pro bezpečnost Evropské unie.

Hybridní kampaně a rizika z nich vyplývající pro Evropskou unii jsou hodnocena až za hrozbami terorismu a migrace. V letech 2015 a 2016 jsou shodně hodnocena jako malý význam rizika pro bezpečnost Evropské unie a v roce 2017 jsou hybridní hrozby vyhodnoceny jako zanedbatelné riziko unijní bezpečnosti. Do uzávěrky této práce nebyly vybranými evropskými bezpečnostními subjekty vydány žádné výroční zprávy hodnotící rizika hybridních kampaní za rok 2018, nicméně sledováním trendu v této oblasti lze tato rizika vyhodnotit stejným stupněm nebezpečnosti jako v roce 2017 tedy zanedbatelným významem rizika.

V rámci České republiky bylo zjištěno, že z uvažovaných publikovaných informací českých zpravodajských služeb a ministerstva vnitra jako hlavního gestora pro zabezpečení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku České republiky vyplývá, že v roce 2015 a 2016 bylo pořadí rizik shodné. Vybranými bezpečnostními subjekty bylo ohrožení riziky migrační krize a hybridních hrozb vyhodnoceno jako málo významové pro bezpečnost státu, před riziky terorismu, jejichž význam ohrožení bezpečnosti České republiky byl vyhodnocen jako zanedbatelný. V roce 2017 byla

rizika vyhodnocena v opačném pořadí, kdy riziko ohrožení terorismem bylo hodnoceno před riziky nelegální migrace a hybridních hrozeb ve stejném stupni ohrožení. V době uzávěrky této práce ještě nebyly k dispozici výroční zprávy vybraných subjektů hodnotících situaci v roce 2018. Sledováním trendu v daných oblastech a vyhodnocením zveřejněných informací vybraných subjektů lze u všech uvažovaných hrozeb shodně vyhodnotit jejich význam pro ohrožení bezpečnosti státu jako zanedbatelný.

Tab. 8 - Vyhodnocení vybraných rizik v rámci ČR

	2015	2016	2017	2018
terorismus				
migrace				
hybridní hrozby				

Zdroj: autor

Tab. 9 - Vyhodnocení vybraných rizik v rámci EU

	2015	2016	2017	2018
terorismus				
migrace				
hybridní hrozby				

Zdroj: autor

6 DISKUSE

6.1 Terorismus a migrace v roce 2015

Vyhodnocením informací získaných z vybraných dokumentů bezpečnostních složek Evropské unie a České republiky vyplývá, že bezpečnostní hrozby a rizika terorismu úzce souvisejí s hrozbami a riziky vyplývající z nelegální migrace. Vznik takzvaného Islámského státu, jeho radikální výklad islámu a s tím spojené praktiky a následný válečný konflikt měly za následek masivní exodus, kdy se počty uprchlíků především ze Sýrie, Iráku a Afghánistánu postupně navyšovaly o migranty z Afriky.

O občanské válce v Sýrii lze bez nadsázky říci, že se jedná o nadregionální událost s dozvuky, které budou trvat ještě dlouho po jejím ukončení. Nejedná se o konflikt pouze vojenského charakteru, ale také o střet v oblasti kulturní a ideologické. Teroristickými útoky, zahraničními bojovníky a migrační vlnou byl tento konflikt v jistém smyslu přenesen i na půdu Evropské unie a ukázal následky historicky komplikované situace v Sýrii v kombinaci s politikou jiných států, přičemž pro laickou veřejnost velmi těžké se v ní orientovat a je proto snadné s názory veřejnosti manipulovat za zcela jinými účely[48].

Syrský konflikt je nutné zmínit především proto, že jeho důsledky souvisejí se vznikem bezpečnostních hrozeb a rizik, jejichž analýzou a sestavením žebříčku aktuálnosti se tato práce zabývá.

Jedním z důsledků velmi výrazně ohrožující bezpečnost zejména v západní Evropě je přesun teroristických bojovníků zapojených do válečného konfliktu v Sýrii na straně tzv. Islámského státu do Evropy, což jasně ukázaly pařížské útoky. Byly tak potvrzeny předpovědi evropských zpravodajských služeb o riziku možného využití migrační vlny k nekontrolovanému průniku do schengenského prostoru, kdy například dva z teroristů zapojených do útoků využili této možnosti a vstupem přes ostrov Leros byli registrováni řeckými orgány, kterým předložili padělané syrské dokumenty. V roce 2015 bylo odhaleno cca 1.8 milionu nelegálních překročení vnější hranice schengenského prostoru. Zprávy evropských bezpečnostních složek připouští, že číslo nemusí zcela odpovídat skutečnosti, protože migranti mohli vstoupit do schengenského prostoru,

aniž byli detekováni. Další překážkou důslednosti kontrol je faktická nemožnost ověření pravdivosti údajů o migrantech a jejich cestovních dokladech.

V souvislosti s tímto jevem se české tajné služby soustředily na rozpoznání rizikových osob mezi imigranty z Blízkého východu. Prověřením tisíců jmen bylo zjištěno, že v roce 2015 někteří z nich využívali Českou republiku k realizaci přesunu mezi zeměmi Blízkého východu a západní Evropou.

Výroční reporty vybraných informačních subjektů shodně uvádějí migrační krizi jako závažný bezpečnostní problém zejména ve vztahu k terorismu. Na základě vyhodnocení těchto informačních zdrojů lze jednoznačně konstatovat, že v roce 2015 je riziku terorismu vystavena každá země světa včetně České republiky. Zároveň je třeba dodat, že závažnost a struktura teroristické hrozby je v jednotlivých regionech i státech odlišná. Západní Evropa je z historických i demografických důvodů radikálním islamismem ohrožena daleko více než Evropa střední. Podle Globálního indexu míru je na tom Česká republika ve srovnání se zeměmi západní Evropy z hlediska bezpečnosti nejlépe, neboť je v roce 2015 označena jako desátá nejbezpečnější země na světě a šestá v Evropě [50].

Reporty zmiňovaných českých zpravodajských služeb rovněž shodně uvádějí, že navzdory vysokému riziku teroristických útoků na západ od našich hranic nebyly v roce 2015 zjištěny žádné poznatky vedoucí k podezření z přípravy teroristického útoku na některý z cílů na území České republiky.

V oblasti nelegální migrace sice Česká republika vystupuje převážně jako tranzitní země, nicméně případné kroky sousedních zemí mohou způsobit přesah migrační vlny i na naše území. Výroční reporty vybraných českých zpravodajských služeb však uvádí, že toto nebezpečí je poměrně nízké, ačkoli se Česká republika nachází v dopravně exponované části Evropy a že Česká republika nepatří k exponovaným tranzitním a cílovým zemím. V průběhu roku 2015 rovněž nedošlo ke změně migračních tras, takže nové cesty nezasáhly území České republiky. Proto nebyla Česká republika vystavena hrozbám plynoucím z nelegální migrace a ani nebylo zjištěno, že by na území České republiky působila některá z mezinárodních sítí převaděčů.

Dále se ve výročních zprávách vybraných českých bezpečnostních složek dočteme, že migrační hrozby pro Českou republiku souvisely v roce 2015 především se střednědobými a dlouhodobými důsledky migrační vlny v celoevropském měřítku. Jde hlavně o hrozby vyplývající z faktické nemožnosti organizovaného začlenění značného počtu cizinců z kulturně odlišného prostředí do evropské společnosti. Reálným problémem prozatím bylo zneužívání obecného strachu z cizinců, který vyvolával neklid a další obavy ve společnosti. V atmosféře nejistoty, zda jsou ostatní státy schopny se vypořádat s problémy migrace, se vyprofilovaly extremistické a populistické politické subjekty, radikalizovalo se politické prostředí a rostla popularita extremistických stran.

Bezpečnostním problémem v České republice byla tedy spíše obecná obava z cizinců vyvolávající ve společnosti strach, pochybnosti a neklid. Atmosféra nejistoty a strachu měla tak za následek vzestup popularity extremistických a populistických politických subjektů a radikalizaci politického prostředí což může v extrémním případě vyústit v sérii občanských nepokojů a veřejného násilí narušující vnitřní stabilitu a bezpečnost státu. Nicméně reporty vybraných bezpečnostních složek České republiky shodně konstatují, že bezpečnostní situace v oblasti legální i nelegální migrace v České republice byla v roce 2015 stabilizovaná a nebyla tedy bezprostředně vystavena hrozbám plynoucím z nelegální migrace.

6.2 Terorismus a migrace v roce 2016

Ve stále pokračujícím blízkovýchodním konfliktu zaznamenal sice tzv. Islámský stát sérii porážek, nicméně dle zjištění vybraných bezpečnostních subjektů počet jejich stoupců a sympatizantů nijak výrazně neklesl. Návrat zahraničních bojovníků této organizace do Evropy znamenal další zvýšení bezpečnostního rizika hrozeb terorismu, takže i rok 2016 se v Evropě nesl ve znamení nárůstu teroristické hrozby. Vybrané bezpečnostní subjekty prostřednictvím svých reportů shodně uvádějí, že Evropa čelí v této době největší teroristické hrozbě za posledních deset let. Teroristé jednající jménem tzv. Islámského státu se ukázali být schopni plánovat poměrně složité útoky i na několik cílů současně a přitom je provést rychle a účinně. Po lednových a listopadových teroristických útocích v Paříži v roce 2015 došlo i k dalším

teroristickým útokům, které zasáhly další města v Belgii, Francii, Německu a v Turecku. K odpovědnosti za všechny tyto útoky se přihlásili bojovníci takzvaného Islámského státu. V roce 2016 zůstávaly tedy bezpečnostním rizikem zejména návraty zahraničních bojovníků tzv. Islámského státu, přestože se od roku 2015 počty odjíždějících radikálů z Evropy do Sýrie nebo Iráku snížily. Boj proti této hrozbě byl označen Evropským programem pro bezpečnost jako prioritní a proto byla 25. ledna oficiálně zahájena činnost nového Evropského protiteroristického centra (European Counter Terrorism Centre – ECTC), které má pomoci evropským státům v efektivnějším boji proti terorismu.

České zpravodajské služby zaznamenaly několik případů jednotlivců inspirujících se ve svých projevech myšlenkami vycházejícími z islamistických ideologií. Negativní reakce mezi českými muslimy i českou většinovou společností ale nedaly prostor nositelům těchto ideologií k šíření svých názorů v řadách české muslimské komunity, jejíž umírněný charakter zůstal nenarušen. Aktivitu tak stále intenzivněji přebíraly organizace, které nebyly registrovány jako náboženská společnost. Jako rizikové pro vytváření podmínek terorismu se v roce 2016 jeví pouze pronikání a šíření radikálních saláfistických a wahábistických učení a myšlenek na naše území, mající potenciál zvyšovat úroveň radikalizace společnosti a přispívat k šíření extremistických vlivů.

Vybrané zprávy vojenského i civilního zpravodajství nicméně ani v roce 2016 neuvádí, že by disponovaly informacemi signalizující hrozbu teroristického útoku proti chráněným zájmům souvisejícím se zabezpečením obrany na území České republiky a Globální index míru označuje Českou republiku jako šestou nejbezpečnější zemi světa a pátou v rámci Evropské unie [51].

V oblasti ilegální migrace využívali evropští džihádisté nelegální migraci k návratu z válečného konfliktu v Sýrii a Iráku. Migrační krize byla i v roce 2016 velkým bezpečnostním rizikem zejména pro země západní Evropy. Jako jeden z hlavních prvků reakce Evropské unie na migrační krizi bylo proto zahájení činnosti Evropského centra pro migraci European Migrant Smuggling Centre (EMSC) dne 22. února 2016. Centrum je pod patronací agentury Europol a jejím primárním úkolem je podpora členskými státy v lepší prevenci a bojem s nelegální migrací.

V roce 2016 mělo pro vývoj migrační krize v České republice a potažmo v celé Evropě rozhodující vliv zejména uskutečnění zpřísněných bezpečnostních opatření na hranicích některých států a uzavření dohody mezi Evropskou unií a Tureckem. Výrazné omezení nekontrolovatelného pohybu migrantů na východní a centrální středomořské trase znamenal návrat počtu osob migrujících po této trase na úroveň roku 2014, což v konečném důsledku příznivě ovlivnilo situaci v Evropě natolik, že ve většině států Evropské unie byla migrační krize překonána. Oproti roku 2015 došlo ke snížení počtu nelegálních přechodů vnější hranice Evropské unie o celých 72 %. Ve srovnání s ostatními zeměmi západní Evropy znamenala pro Českou republiku zvýšená bezpečnostní opatření již v říjnu 2015 eliminaci zájmu migrantů o cestu přes naše území a počty osob zjištěných při nelegální migraci tak poklesly na zcela marginální hodnoty. Z pohledu státních příslušností osob odhalených při nelegální migraci se v roce 2016 jednalo nejčastěji o státní příslušníky Ukrajiny, Ruska a Kuvajtu. Státní příslušníci Sýrie, kteří byli v předcházejícím roce nejčastěji odhalovanými cizinci při nelegální migraci, se v roce 2016 nacházeli až na pátém místě. Mírný pokles zájmu zaznamenala protiimigrační a protiislámská hnutí.

6.3 Terorismus a migrace v roce 2017

V roce 2017 bylo na území Evropské unie spácháno 205 útoků, což je ve srovnání s rokem předešlým, kdy došlo ke spáchání 142 útoků, zřetelný nárůst. Z tohoto důvodu zůstává boj s terorismem i v roce 2017 hlavní prioritou.

Zásadní zvrat přišel v Iráku 10. července 2017, kdy byla ohlášena porážka ozbrojenců tzv. Islámského státu v Mosulu. V listopadu byla následně osvobozena Ráva, poslední útočiště islamistů v zemi, ležící u syrské hranice. Tyto úspěchy v konfliktu byly Irákem označeny jako konec vlády samozvaného islámského chalífátu. Z Mosulu uprchl kvůli bojům asi milion lidí a z východní části města zbyly jen trosky. Třebaže situace zjevně nasvědčuje blízké porážce takzvaného Islámského státu na bitevním poli, neznamená to eliminaci hrozby teroristických útoků. Evropa má důvodné obavy z návratu tisíců zahraničních bojovníků, které jsou podporovány tzv. Islámským státem s myšlenkou přenést džihád do evropských zemí [52].

V roce 2017 zprávy vybraných subjektů shodně konstatují, že fenomén terorismu je rozšířenější a složitější než v letech minulých. Konfliktní zóny po celém světě

poskytují teroristickým organizacím mnoho působišť. Zradikalizovaní jedinci vracející se do svých domovských států nebo cestující jinam přináší další úroveň nepředvídatelnosti na scéně terorismu. Hrozby rizik vyplývající z terorismu jsou tak hodnoceny stejně jako v roce 2016, tedy že teroristé využívají a v budoucnu zřejmě i nadále budou využívat nelegální migraci jako nekontrolovatelný prostředek ke vstupu do Evropské unie. Rizika vyplývající z očekávaného návratu zahraničních bojovníků zpět do Evropy po územních ztrátách tzv. Islámského státu v Iráku a Sýrii se dle zjištění zpravodajských služeb v České republice nijak výrazně neprojevila. Návrat zahraničních bojovníků nicméně i nadále představuje možné nebezpečí ve střednědobém i dlouhodobém horizontu spočívající nejen v radikalizaci žen a dětí navrátilivších se zahraničních bojovníků, ale i nové případné typy pachatelů teroristických útoků v západních zemích [21].

Z výročních reportů vybraných bezpečnostních subjektů vyplývá, že nedisponují poznatky o využití chemických, biologických, radiologických nebo jaderných zbraní teroristy v Evropské unii a to i přes náznaky aktivního zájmu džihádistických organizací o tyto možnosti.

V rámci rizik spojených s teroristickými aktivitami prověřovala Bezpečnostní informační služba možné vazby pachatelů teroristických útoků v Evropské unii na Českou republiku. Provedenými opatřeními ale nebyly zjištěny poznatky vedoucí k podezření ze spáchání teroristického útoku na našem území. V České republice je v současnosti vyhlášen první stupeň ohrožení terorismem. Tento stupeň znamená, že hrozba teroristických aktivit na území České republiky není známa, ale upozorňuje na možnost existence obecného ohrožení terorismem i přes to, že v České republice v roce 2017 k otevřenému projevu mezinárodního terorismu nedošlo.

V oblasti nelegální migrace uvádějí vybrané reporty v roce 2017 60% snížení počtu zaznamenaných nelegálních překročení hranic Evropské unie a většina evropských zemí zaznamenala v tomto roce celkově významné snížení tlaku na přijímací systémy.

V České republice byla situace v oblasti nelegální migrace i nadále stabilní a dle zjištění vybraných bezpečnostních složek nebyla ani v roce 2017 Česká republika hlavní tranzitní nebo cílovou zemí a k nelegální migraci do dalších zemí Evropské unie byla

využívána pouze sporadicky. Česká muslimská komunita se v roce 2017 většinou ve projevovala umírněně a lze ji považovat za začleněnou do společnosti.

Dle hodnocení Globálního indexu míru je Česká republika v roce 2017 hodnocena jako šestá nejbezpečnější země světa a pátá v Evropě [53].

6.4 Terorismus a migrace v roce 2018

Rok 2018 znamenal vojenskou porážku tzv. Islámského státu [54]. Zastavení tzv. Islámského státu ale ještě neznamená konec konfliktu. Přestože se mluví o jeho porážce, organizace sama úplně nezmizela [55]. Takzvaný Islámský stát není pouze parazitická vyděračská a kriminální organizace, je to především ideologie a dříve či později se objeví na jiném místě a pod jiným názvem. Bojovníci a jejich ideologie se po porážce přemístí a ve svém boji budou pokračovat [57].

Dánská akademička Jytte Klausenová působící v současnosti na Brandeisově univerzitě ve Spojených státech amerických a v Centru pro evropská studia na Harvardově univerzitě varuje před přílišným optimismem. V Evropě sice poklesl počet teroristických útoků spáchaných džihádisty, kdy tento zřetelně viditelný trend nezvratila ani střelba ve Štrasburku, ale podle jejího odhadu se do služeb tzv. Islámského státu přidalo až 6000 radikálů z Evropy. Nelze spolehlivě zjistit, kolik z nich zahynulo v bojích a kolik jich i nadále působí na Blízkém východě. Množství z nich se vrátilo zpět do Evropy, kde jich část skončila ve vězení. Francie již v tomto směru varovala, že do konce roku 2019 propustí z vězení 500 osob odsouzených v souvislosti s terorismem nebo zradikalizovaných během pobytu v Sýrii a Iráku. Velká Británie propustí ve stejném čase na svobodu 100 vězňů. Počty osob, vedených bezpečnostními složkami v zemích Evropské unie na seznamech džihádistů, jdou do tisíců. Rok 2018 se tedy v porovnání s předchozími jeví jako vcelku klidný, ale podle Klausenové není možné riziko dalších teroristických útoků v Evropě podceňovat [56]. Kvůli nutnosti překonávat stále účinnější prvky a systémy zabezpečení hledají teroristé stále jiné podoby, metody a cíle útoků. Poslední teroristické útoky byly zaměřeny na měkké cíle s úmyslem způsobit maximální škody na majetku a ztráty na civilním obyvatelstvu za použití jednoduchých, improvizovaných a nízkonákladových nástražných zařízení, sestavených podle návodů z internetu. Dle paradoxního zjištění

vybraných zpravodajských služeb bude tento typ útoků stále častěji páchan osamělými zradikalizovanými fanatiky vyznávajícími radikální islamismus, ale bez přímých vazeb na teroristickou organizaci

Po vítězství nad tzv. Islámským státem navíc dojde k odchodu amerického kontingentu a na východě i severu země tak vznikne mocenské vakuum. Tato situace nastiňuje dva hlavní scénáře, že opuštění Kurdové se buď připojí k prezidentu Asadovi, aby tak unikli před tureckým prezidentem nebo se k němu nepřipojí, k čemuž se je Asadovy jednotky budou snažit donutit silou. V obou případech je to podhoubí, ve kterém se islámské radikální ideologii daří [58], při tomto scénáři se však nesmí zapomenout, že díky kurdským milicím se podařilo udržet kontinuitu bojových operací proti tzv. Islámskému státu v době, kdy přímá angažovanost zahraničních intervenčních sil nebyla politicky žádoucí.

Stejný postoj zastává i odborník na Sýrii z Univerzity královny Marie v Londýně Christopher Phillips, který pro magazín Atlantic uvedl, že v prvořadém postavení nyní už nejsou sami Syřané, možná pouze s výjimkou Asada, ale zahraniční aktéři, jejichž podíl v konfliktu byl zpočátku jen finanční, pak formou materiální podpory, aby se ve finále cele zapojili do bojů [59].

V rámci okruhu záležitostí pramenících z nelegální migrace rovněž nelze v blízké budoucnosti očekávat nějaké výrazné zlepšení. Migraci nelze oddělovat od vývoje mezinárodní situace v nejbližším sousedství i zemích původu. Je třeba se zaměřit především na zdroje migrace a politické řešení konfliktů v zemích původu migrace, boj proti terorismu, boj proti převaděčům, vytváření podmínek umožňující návrat migrantů a jejich zapojení do rekonstrukce země. A v neposlední řadě zaměřit pozornost i na pomoc zemím bezprostředně sousedícím s ohnisky konfliktů [60].

Plán rozdělení migrantů podle kvót rovněž nevedl ke kýženým výsledkům. V této souvislosti se projevila nejednotnost Evropské unie a její neschopnost čelit krizovým událostem většího než lokálního charakteru a došlo tak k dalšímu prohlubování vnitřních neshod členských států Evropské unie což mělo za následek vyhocení obav některých členských zemí z negativních důsledků migrace na jejich vnitřní bezpečnost.

V rámci výzkumu provedeného Evropskou radou pro zahraniční vztahy ve čtrnácti evropských státech bylo zjištěno, že většina české společnosti je přesvědčena o tom, že migrací byly ovlivněny mzdy a pracovní trh. Více než 80 % českých voličů by uvítalo lepší zabezpečení a ochranu vnějších hranic Evropské unie a téměř 70 % z nich je toho názoru, že migrace má negativní dopad i na identitu a kulturu země. Rovněž v dalších evropských zemích, například Maďarsku, Francii nebo Itálii, označila většina dotázaných migraci jako zásadní bezpečnostní problém a islámský radikalismus pak byl v průměru všech zkoumaných zemí nejčastěji jmenovanou bezpečnostní hrozbou [61].

Podle nejnovějšího vydání Globálního indexu míru je Česko sedmou nejbezpečnější zemí na světě a pátou v Evropě. V celosvětovém měřítku je to oproti loňsku pokles o jednu příčku způsobeným navýšením vývozu zbraní a pokračujícím zapojením do konfliktů v zahraničí [63].

Česká republika sice není v současnosti prvotní cílovou oblastí pro cizince ze třetích zemí, nicméně zhoršení situace by mohlo vyvolat velké množství uprchlíků například z Ukrajiny po případné eskalaci konfliktu s Ruskem nebo při nedostatku energetických surovin během tuhé zimy. Pro Ukrajince mající v České republice rodinné a přátelské vazby by Česká republika v tomto případě byla primární cílovou zemí [62].

6.5 Hybridní hrozby

Hybridní válka a hybridní hrozby nejsou pro bezpečnostní terminologii žádnou neznámou. Novotou je rozsah soudobého propojení propagandy, rozvracení, energetické manipulace, povstaleckých, polovojenských, špionážních a jiných aktivit, nejen ve sféře tradičního bezpečnostního sektoru, ale zejména v kyberprostoru.

Ve své podstatě jde o metody či způsoby, kterými se vede konfrontace nebo konflikt. Jedná se o slučování konvenčních a nekonvenčních prostředků, otevřených i skrytých činností, které mají charakter například dezinformace, nátlaku, ovlivňování nebo rozvratné činnosti a jsou prováděny vojenskými, zpravodajskými subjekty, organizacemi s nejasným pozadím, a dalšími subjekty z vlastní iniciativy nebo na zakázku. Primárním cílem agresora je vytvoření atmosféry, kdy agresorovi

jeho nepřátelskou činnost nelze jednoznačně přiřknout odpovědnost, protože své úmysly a aktivity udržuje pod prahem klasického ozbrojeného konfliktu [64].

Hybridní hrozby mohou být součástí celé škály konfliktů a mohou zasáhnout každý aspekt válčení. Zkušenosti ze současných válečných operací dokazují, že agresor může provádět aktivity prostřednictvím širokého spektra tradičních i netradičních prostředků a metod, které v závěru mohou mít i daleko lepší výsledky než ty, které jsou využívány mnohdy technologicky i vojensky vyspělejším protivníkem. Do základního hlediska hybridních hrozeb lze zahrnout jakéhokoliv protivníka včetně států, nestátních aktérů, soukromých subjektů a teroristické organizace samozřejmě nevyjímaje, který je pro dosažení svých zájmů a záměrů schopen použití kombinace nejrůznějších činností, technik a metod [65].

S praktikami spojenými s hybridní kampaní se setkala už Československo například na konci třicátých let minulého století, kdy nacistické Německo zahájilo masivní protičeskoslovenskou propagandu a nátlak končící odstoupením pohraničních oblastí Německu. Praktiky hybridní kampaně byly následně využity i v roce 1939 k manipulaci pro-německých a proti-polských postojů, které byly bezprostředním východiskem vyvolaných incidentů, které posloužily jako záminka druhé světové války [66].

V České republice můžeme v současnosti nalézt dva zásadní zdroje hybridních hrozeb. Prvním z nich je současný ruský politický režim se svými rozšiřujícími se zpravodajskými aktivitami a druhým ortodoxní islámský dogmatismus.

Ruské podvratné činnosti a aktivity byly v České republice nejsilnější koncem prvního desetiletí 21. století po zveřejněním úmyslu umístit na našem území americkou radarovou základnu. Ruská hybridní kampaň tehdy podporovala snahy odpůrců tohoto záměru [67].

Dalším bezpečnostním rizikem je i přes konec vojensko-správní struktury tzv. Islámského státu šíření džihádistické ideologie pomocí sociálních sítí. Teroristické organizace obecně se stále více zaměřují na sociální média a další digitální kanály, jejichž prostřednictvím rozšiřují myšlenky radikálního islamismu a lákají nové rekruty.

Kampaně radikálního islamismu jsou sice zaměřeny proti západní společnosti a jejím hodnotám včetně těch, které zastává Česká republika, nicméně z hlediska globálního ohrožení ideologiemi radikálního islamismu je strategický význam České republiky pro teroristické organizace nižší než strategický význam některých západoevropských zemí. Nižší zajímavost České republiky jako cíle se projevuje i přes dlouholeté spojenectví s Izraelem a Spojenými státy americkými a obecně protiislámské zaměření české společnosti [68] a jedná se o důsledek historie a demografie české společnosti, která s muslimským světem ve větší míře nepřicházela do styku.

S počátkem roku 2017 je spojen i vznik Centra proti terorismu a hybridním hrozbám. V popisu činnosti tohoto centra se uvádí, že jde o odborné analytické, koncepční a komunikační pracoviště, zaměřující svou činnost zejména na problematiku hybridních hrozeb a to primárně z pohledu vnitřní bezpečnosti, hodnotí rizika z pohledu působnosti ministerstva vnitra [69].

Dle vyjádření ministerstva vnitra byl vznik centra iniciován na základě doporučení vycházejícího z předběžných závěrů několika kapitol Auditů národní bezpečnosti, který hodnotí různé druhy hybridních hrozeb, kromě jiného například terorismus a jiné formy radikalizace nebo vlivové a dezinformační kampaně ze zahraničí, jako závažnou hrozbu pro vnitřní bezpečnost České republiky [70].

Připomeňme krátce, že Audit národní bezpečnosti je souhrnný dokument schválený vládou České republiky dne 14. prosince 2016 definující bezpečnostní politiku státu v aktuálních bezpečnostních oblastech. Materiál posuzuje odolnost České republiky vůči současným bezpečnostním hrozbám, popisuje jejich změny ve světě a určuje prostředky a způsoby zvyšující připravenost České republiky těmto hrozbám účinně čelit. Každá z potenciálních hrozeb je v dokumentu vydefinována a metodou SWOT analýzy je vyhodnoceno riziko možného ohrožení pro Českou republiku ve stupních nízké, střední a vysoké, kdy je následně vydán souhrn doporučených opatření ke snížení nebo eliminaci těchto rizik [14].

Ve smyslu hybridních kampaní může být Česká republika podle auditu ohrožena nepřátelskými akcemi zaměřenými na tři základní pilíře státu:

- Soudržnost společnosti a její ztotožnění se s ideově-hodnotovým zakotvením státu,
- fungující ekonomiku,
- bezpečnost a obranu.

V prvním případě je riziko ohrožení tohoto pilíře hodnoceno stupněm střední a další dvě rizika jsou hodnocena stupni nízké a velmi nízké. V závěrečném doporučení kapitoly hodnotící rizika hybridních hrozeb je uvedeno, že riziko možného ohrožení České republiky metodami hybridní kampaně v mezích současných možností a kapacit orgánů bezpečnostního systému nevede k alarmujícím závěrům. Legislativa a konkrétní operativní nástroje jednotlivých institucí jsou v dokumentu hodnoceny jako přiměřené [14].

Přesto má Česká republika dle hodnocení auditu určité deficity v možnostech, jak co nejefektivněji hybridní kampani čelit. V závěrečném doporučení jsou tedy ve třinácti bodech navržena opatření k odstranění těchto deficitů, kdy zejména v prvních dvou bodech je doporučeno:

- Vytvořit v rámci bezpečnostního systému ČR platformu pro sdílení informací, v níž se budou sbíhat informace a indikace, na základě kterých bude schopna identifikovat potenciální hybridní kampaň. Nemusí jít nutně o zřízení nové instituce, ale o vytvoření specifické kapacity lidí s požadovanou odborností v rámci již existujících institucí a jejich působností v rámci stávající legislativy,
- vytvořit systém varovných indikátorů, s jejichž pomocí budou i jiné instituce, než zpravodajské služby, schopny zachytit informace, které mohou přispět k odhalení probíhající hybridní kampaně [14].

Ve světle těchto informací může vznik Centra proti terorismu a hybridním hrozbám z doporučení Auditů národní bezpečnosti působit spíše jako jistý druh přípravy na možný budoucí negativní vývoj situace, protože nelze pominout, a poznatky vybraných zpravodajských služeb to potvrzují, že se v posledních letech v České

republiky setkáváme s rostoucími počty útoků mající povahu kybernetického bezpečnostního incidentu definovaného zákonem č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti. Tyto útoky se vyznačují vysokou mírou sofistikovanosti a jejich původci využívají v maximální míře anonymity, již jim internet poskytuje. Zatímco jiné formy kriminality mají vesměs klesající tendenci, trestná činnost spojená s kyberprostorem narůstá.

V souvislosti s bezpečnostními riziky hybridních kampaní je zajímavý názor významného britského historika Nialla Fergusona, který má za to, že úloha Ameriky jako supervelmoci je u konce. Podle jeho názoru nastane nová studená válka mezi Amerikou a Čínou a i když tomu nyní nic nenasvědčuje, nebude to válka obchodní, nýbrž technologická, která bude ve finále rozhodnuta umělou inteligencí. V rozhovoru s německým týdeníkem Die Zeit Ferguson uvedl, že ho děsí představa budoucnosti, kdy bude umělá inteligence tak vyspělá, že falešné a pravdivé zprávy už nepůjde od sebe rozlišit [71].

Potenciál hybridních kampaní zcela určitě není radno podceňovat a to i přesto, že vybranými českými i evropskými bezpečnostními subjekty nejsou rizika hybridních hrozeb hodnocena příliš vysoko. Síla hybridních hrozeb jde sice ruku v ruce i s ostatními hrozbami jako je terorismus a migrace, ale nebezpečnost hybridních kampaní s těmito hrozbami svázáno není. V boji proti těmto bezpečnostním aspektům je nutná nejen důslednost, ale především připravenost bezpečnostních složek a ostatních orgánů činných v trestním řízení. V návaznosti na toto je v souladu s plánem legislativních prací na rok 2019, který vláda schválila svým usnesením č. 830 ze dne 12. prosince 2018, připravováno na červenec tohoto roku projednání návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů [72].

Návrh byl vládě předložen odborem bezpečnostní politiky ministerstva vnitra, a zohledňuje nástup nové generace pachatelů trestné činnosti, která se přesunuje do virtuálního prostředí. Cílem navržené právní úpravy je i například stanovení, v jakých případech lze v trestním řízení důkazně využít informace získané zpravodajskými službami. Zákon bude zakotvovat pravidlo, že se zpravodajskou informací předanou pro účely trestního řízení se bude od okamžiku jejího předání

nakládat obdobně jako s informací získanou postupem dle trestního řádu. Návrh zákona má dále za cíl i komplexní řešení neaktuální právní úpravy některých oblastí a nedostatků v aplikační praxi a postupech orgánů činných v trestním řízení, zpravodajských služeb a správních orgánů, a to jak v oblasti policejního, trestního tak i přestupkového práva. Společným jmenovatelem navrhovaných změn je jejich významný vliv na vnitřní pořádek a bezpečnost státu.

6.6 Shrnutí diskuse

Není v možnostech rozsahu této práce analyzovat rizika bezpečnosti České republiky vybraných hrozeb z pohledu všech institucí a subjektů, které se touto činností zabývají. V rámci zachování rozsahu této práce byly vybrány pouze ty subjekty, které se primárně zaměřují na získávání a analýzu informací především bezpečnostního charakteru a vztahují se na rizika vybraných bezpečnostních hrozeb, jejichž analýza a vyhodnocení jsou předmětem této práce, tyto hrozby byly vybrány po předběžném vyhodnocení a rešerši dostupných zdrojů před stanovením tématu této práce v rámci neformální studie proveditelnosti.

Na základě zveřejněných informací těchto subjektů byl sestaven žebříček aktuálnosti rizik hodnocených hrozeb, který ukazuje, že riziko ohrožení terorismem je evropskými i českými bezpečnostními subjekty jednoznačně hodnoceno jako nejvyšší. Na pomyslném druhém místě jsou hodnocena rizika vyplývající z nelegální migrace a rizika hybridních kampaní jsou vybranými subjekty hodnocena nejnižším stupněm dopadu na bezpečnost České republiky a Evropské unie.

Ke snížení vzniku rizika na nejmenší možnou míru je možné přijímat celou řadu ochranných kroků. Mezi prostředky snižující nebo odstraňující rizika lze zařadit odstranění zdroje nebezpečí, ochranu nebo eliminaci cílového systému nebo vložení bariér zabraňujících vývoji krizového scénáře. Připravenost záchranných a bezpečnostních složek a ostatních orgánů činných v trestním řízení je v rámci zajištění vnitřní i vnější bezpečnosti státu bezesporu důležitým, ale nikoli jediným aspektem ochrany před riziky vyplývajícími z vybraných hrozeb. Prevence je z pohledu autora této práce nejdůležitějším prvkem ochrany před riziky vybraných bezpečnostních

hrozeb a to zejména v oblasti zahraniční diplomacie a důsledné činnosti zpravodajských služeb.

7 ZÁVĚR

Tématem diplomové práce jsou bezpečnostní hrozby a rizika pro definované území, čerpaná ze stanovených zdrojů včetně vyhodnocení těchto zdrojů.

Komplexním pohledem na otevřené informační zdroje v podobě publikovaných zpráv a informací politické a bezpečnostní povahy vybraných orgánů a organizací České republiky a mezinárodních organizací je možno získat postačující množství informací o tématu bezpečnostních hrozeb a rizik, které tyto složky vnímají a prezentují jako relevantní pro Českou republiku.

Z kritiky literatury samozřejmě vyplývají jistá omezení daná povinností mlčenlivosti, ochranou utajovaných informací a jiných neveřejných informací a také profesní zaměření daná kompetencemi a tedy bodem zájmu jednotlivých původců těchto zpráv, přesto odborná úroveň původců činí z těchto dokumentů velmi důležitý otevřený informační zdroj.

Pro zachování rozsahu této práce bylo potřeba přijmout vědomé limity rozsahu vstupních informací, proto byli vybráni klíčoví hráči národní bezpečnosti, jejichž informace jsou dostupné.

Celkovým vyhodnocením došla práce k výsledku, že daná národní témata kopírují mezinárodní trendy a jedná se zejména o terorismus, migrační problematiku a hybridní hrozby. I když se národní reprezentace pokouší nacházet řešení na národní úrovni, jasně vyplývá, že hlavní směry řešení globálních problémů bezpečnostní povahy vyplývají z vazeb a zapojení České republiky do mezinárodního prostředí a že v případě potřeby prosazení národního řešení je vždy potřeba získat dost spojenců na poli mezinárodního práva pro to, aby se tato potřeba stala životaschopnou, jinak je odsouzena k izolaci.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Audit NB - Audit národní bezpečnosti

BIS - Bezpečnostní informační služba

ČR - Česká republika

EASO - Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu

ECTC - Evropské protiteroristické centrum

EMSC - Evropské centrum pro migraci

EU - Evropská unie

EU+ - členské státy Evropské unie, Norsko a Švýcarsko

EUROPOL - Evropský policejní úřad

EXTREMISMUS - výroční zpráva ministerstva vnitra a extremismu a koncepce boje
proti extremismu

FRONTEX - Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

HAZOP - Hazard and Operability Study - analytická metoda posouzení
ohrožení riziky

INTERPOL - Mezinárodní kriminální policejní organizace

MV MIGRACE - výroční zpráva ministerstva vnitra o migraci

MV VP - výroční zpráva ministerstva vnitra o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a
veřejného pořádku

NATO - Severoatlantická aliance

Odst. - Odstavec

Sb. - Sbírka zákonů České republiky

SWOT - analytická metoda pro hodnocení silných a slabých stránek hodnoceného subjektu

TE-SAT - zpráva Evropského policejního úřadu o situaci a vývoji terorismu

Tj. - to jest

Tzv. - takzvaný

USA - Spojené státy americké

VZ - Vojenské zpravodajství

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. PROCHÁZKOVÁ, Dana; ŘÍHA, Josef. Krizové řízení. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2004. 226 s. ISBN 80-86640-30-2.
2. LUKÁŠ, Luděk a kol. Bezpečnostní technologie, systémy a management III. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2013, 456 s. ISBN 978-80-87500-35-4
3. Zeman, Petr a kolektiv, Česká bezpečnostní terminologie, Masarykova univerzita Brno 2003, ISBN 80-210-3037-2
4. Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky: Výkladový slovník krizového řízení a obrany státu
Dostupnýz:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/udalosti/slovník/slovicka/324_odb_or_info.html.
5. LINHART, P., ROUDNÝ, R. Ochrana obyvatelstva a terorismus. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. 238 s. ISBN 978-80-7395-165-8.
6. DAVID, V., MALACKA, M.: Fenomén mezinárodního terorismu, Praha, Linde. 2005. ISBN 80-7201-524-9
7. CARR, C.: Dějiny terorismu: kořeny války proti civilistům. Praha: Práh, 2002. ISBN 80-7252-063-6
8. STRMISKA, M.: Politický terorismus: úvod do studia politického terorismu v demokratických systémech. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 80-210-1360-5
9. CLAUSEWITZ, Carl von, O válce, Academia – 2008, ISBN: 978-80-200-1598-3
10. Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy. -- 1. vydání. -- Praha, Ostrava: Pro Informační centrum o NATO, vydalo Jagello 2000, 2015, ISBN 978-80-904850-2-0(Jagello2000:brožováno) - dostupné na http://data.idnes.cz/soubory/na_knihovna/59A151006_M02_016_20151005-HYBRIDNI-.PDF
11. <https://managementmania.com/cs/hazop-hazard-and-operability-study-analyza-ohrozeni-a-provozusochopnosti>
12. PALEČEK, Miloš. Prevence rizik. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 8024511177.
13. SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 483 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.

14. <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>
15. <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocni-zpravy/2015-vz-cz.pdf>
16. <https://www.bis.cz/aktuality/vyrocni-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2016-1abfb6dc.html>
17. <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocni-zpravy/2017-vz-cz.pdf>
18. <https://www.vzcr.cz/vyrocni-zpravy-o-cinnosti-vojenskeho-zpravodajstvi-41>
19. <https://www.vzcr.cz/uploads/41-Vyrocni-zprava-2015.pdf>
20. <https://www.vzcr.cz/uploads/41-Vyrocni-zprava-2016.pdf>
21. <https://www.vzcr.cz/uploads/41-Vyrocni-zprava-2017.pdf>
22. <https://www.google.cz/search?q=V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD+zpr%C3%A1va+ministerstva+vnitra+o+situaci+v+oblasti+vnit%C5%99n%C3%AD+bezpe%C4%8Dnosti+a+ve%C5%99ejn%C3%A9ho+po%C5%99%C3%A1dku+na+%C3%BAzem%C3%AD+%C4%8Cesk%C3%A9+republiky+v+roce+2015&client=pub-1018095067086104&channel=1304344283&ie=UTF-8&oe=UTF-8&cof=AH%3Acenter%3BLH%3A56%3BLW%3A898%3BL%3Ahttp%3A%2F%2Fwww.vyhledavace.cz%2Fcss%2Fvyhledavace.gif%3BS%3Ahttp%3A%2F%2Fwww.vyhledavace.cz%2F%3BFORID%3A1%3B&forid=1&hl=cs>
23. http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=2ahUKEwihN_YemlIbgAhWFJIAKHTiVAroQFjABegQICBAC&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fzprava-o-situaci-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2016.aspx&usg=AOvVaw30M95mk2IeE0zUlpEcM8UM
24. http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwihN_YemlIbgAhWFJIAKHTiVAroQFjACegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fzprava-o-stavu-vbavp-za-2017-1-7-pdf.aspx&usg=AOvVaw0R8_w62xoNkSZHepE758Bp
25. <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocni-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
26. <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>
27. <https://eurozpravy.cz/domaci/politika/243289-muslimove-v-cr-jsou-umirneni-vnitro-zminuje-i-pripady-problemovych-cizincu/ - ze dne 29. 04. 2019>
28. <https://www.mvcr.cz/clanek/zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2016.aspx>

29. https://www.google.cz/search?source=hp&ei=BEmGXI_-Mo6Ek74PwtOEgA4&q=zpr%C3%A1vu+o+migraci+za+IV.+%C4%8Dtvrtlet%C3%AD+roku+2018&btnK=Hledat+Googlem&oq=zpr%C3%A1vu+o+migraci+za+IV.+%C4%8Dtvrtlet%C3%AD+roku+2018&gs_l=psy-ab.3...3078.3078..4213...0.0..0.180.180.0j1.....0....2j1..gws-wiz.....0.u313Eyg8xJ0
30. Frontex , Risk Analysis Unit, Warsaw, March 2016, ISBN 978-92-95205-46-8
https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annula_Risk_Analysis_2016.pdf
31. Frontex, Risk Analysis Unit, Warsaw, February 2017, ISBN 978-92-95205-68-0
https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2017.pdf
32. Frontex, Risk Analysis Unit, Warsaw, February 2018, ISBN 978-92-9471-100-7
<http://statewatch.org/news/2018/mar/eu-frontex-report-risk-analysis-2018.pdf>
33. https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/CS_TRA-Annual%20Report%202015%20key%20findings.pdf
34. Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union 2015, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016, ISBN 978-92-9494-007-0 dostupné na
https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/EN_%20Annual%20Report%202015_1.pdf
35. European Asylum Support Office, EASO Annual General Report 2016, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017, ISBN 978-92-9494-469-6 dostupné na <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/EASO-AGR-2016-ENN.pdf>
36. European Asylum Support Office, Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union 2017, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018, ISBN 978-92-9494-907-3 dostupné na
<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Annual-Report-2017-Final.pdf>
37. <https://www.interpol.int/Search-Page?search=annual+report&limit=12&page=4>
38. <https://www.interpol.int/Search-Page?&type=all&category=0&year=0&limit=12&search=annual report 2016>
39. <https://www.interpol.int/Search-Page?&type=all&category=0&year=0&limit=12&search=annual report 2017>

40. <https://www.interpol.int/Search-Page?&type=all&category=0&year=0&limit=12&search=annual report 2015>
41. <https://www.europol.europa.eu/cs/about-europol>
42. Europol Review 2015, European Police Office, 2016, ISBN 978-92-95200-76-0
https://www.google.cz/search?source=hp&ei=bTaKXJyTHPyBk74P84CXiAg&q=europol+annual+report+2015&oq=europol&gs_l=psy-ab.1.0.35i39l2j0l2j0i10j0l5.5223.6942..10481...0.0..0.88.486.8.....0....1..gws-wiz.....0..0i67j0i131j0i131i67.mkM20rStLe0
43. EUROPEAN UNION TERRORISM SITUATION AND TREND REPORT 2017, ISBN 978-92-95200-79-1 dostupné na <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>
44. EUROPOL, EUROPEAN UNION TERRORISM SITUATION AND TREND REPORT 2018, European Union Agency for Law Enforcement Cooperation 2018, ISBN 978-92-95200-91-3 dostupné na <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018>
45. Europol Review, European Union for Law Enforcement Cooperation (Europol), ISBN 978-92-95200-88-3 dostupné na https://www.google.cz/search?ei=czeKXLm6J8z4wAK6tbHYBw&q=europol+annual+report+2016&oq=europol+annual+report+2016&gs_l=psy-ab.1.0.0i22i30.4433627.4434464..4436733...0.0..0.79.140.2.....0....1..gws-wiz.....0.q6-QZR08pt0
46. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/all-you-need-to-know-about-migrant-smuggling-in-eu>
47. <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2513464-cesko-je-sedmou-nejbezpecnejsi-zemi-na-svete-globalni-uroven-bezpecnosti-se-ale>
48. Zdroj: http://ceskapozice.lidovky.cz/obcanska-valka-v-syrii-je-globalni-katastrofou-fqx-/recenze.aspx?c=A180119_133036_pozice-recenze_lube - ze dne 02. 04. 2019
49. <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/221837-syrsky-konflikt-totalni-fiasko-priznava-osn-napor-uprchliku-nepolevuje/> - ze dne 02. 05. 2019
50. Institute for Economics and Peace, Global Peace Index, June 2015, ISBN 978-0-9942456-3-2 - strana 10 dostupné na http://economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2015/06/Global-Peace-Index-Report-2015_0.pdf

51. Institute for Economics and Peace, Global Peace Index, June 2016, ISBN 978-0-9946034-0-1 – strana 13 http://economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2016/06/GPI-2016-Report_2.pdf
52. <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2326711-konflikty-2017-rok-kdy-se-islamskemu-statu-zhroutil-chalifat-a-usa-se-ocitly-na-prahu> - ze dne 02. 05. 2019
53. Institute for Economics and Peace, Global Peace Index, June 2017, ISBN 978-0-648-06441-1 – strana 15 dostupné na <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/06/GPI-2017-Report-1.pdf>
54. https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/usa-donald-trump-armada-vojaci-syrie-islamsky-stat-kurdove-turecko.A181221_123032_zahranicni_mpl - ze dne 04. 04. 2019
55. http://www.natoaktual.cz/konflikty-ktere-v-roce-2018-sledovat-d5u-na_analyzy.aspx?c=A180405_090243_na_analyzy_m02 – ze dne 04. 04. 2019
56. <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/243736-evropa-terorismus-vymytila-expertka-prozradila-co-se-v-tuto-chvili-deje/> - ze dne 04. 04. 2019
57. <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/finalni-bitva-s-is-radujeme-se-z-vitezstvi-ale-teroriste-se/r~eae81304313011e9813eac1f6b220ee8/?redirected=1554752595> – ze dne 08. 04. 2019
58. https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/usa-donald-trump-armada-vojaci-syrie-islamsky-stat-kurdove-turecko.A181221_123032_zahranicni_mpl – ze dne 04. 04. 2019
59. https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/obcanska-valka-syrie-mezinarodni-konflikt-islamsky-stat-asad_1802191450_mis - ze dne 04. 04. 2019
60. <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx> - ze dne 03. 04. 2019
61. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesi-povazuji-za-nejvetsi-hrozbu-pro-evropu-migraci-a-islam/r~b60147be549911e98aa4ac1f6b220ee8/> - ze dne 04. 04. 2019
62. https://www.euroskop.cz/gallery/80/24113-migrace_doporuceni_cr.pdf - ze dne 03. 04. 2019
63. Institute for Economics & Peace. Global Peace Index 2018: Measuring Peace in a Complex World, Sydney, June 2018, ISBN 978-0-6483048-0-7 – strana 14 dostupné na <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2018/06/Global-Peace-Index-2018-2.pdf>

64. http://www.natoaktual.cz/hybridni-hrozby-v-ceske-republice-a-jak-jim-celit-fux-na_analyzy.aspx?c=A161020_164518_na_nazory_m02 – ze dne 08. 04. 2019
65. <https://www.obranastrategie.cz/cs/aktualni-cislo-2-2011/clanky/hybridni-hrozby-a-vyvoj-nove-operacni-koncepce-nato.html#.V7AX1ZOyOkp> – ze dne 08. 04. 2019
66. http://www.natoaktual.cz/hybridni-hrozby-v-ceske-republice-a-jak-jim-celit-fux-na_analyzy.aspx?c=A161020_164518_na_nazory_m02 – ze dne 08. 04. 2019
67. http://www.natoaktual.cz/hybridni-hrozby-v-ceske-republice-a-jak-jim-celit-fux-na_analyzy.aspx?c=A161020_164518_na_nazory_m02 – ze dne 08. 04. 2019
68. http://www.natoaktual.cz/hybridni-hrozby-v-ceske-republice-a-jak-jim-celit-fux-na_analyzy.aspx?c=A161020_164518_na_nazory_m02 – ze dne 08. 04. 2019
69. <https://www.mvcr.cz/cthh/> - ze dne 08. 04. 2019
70. <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/centrum-proti-terorismu-a-hybridnim-hrozbam.aspx>
71. https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/eu-rozpad-usa-studena-valka-cina-rothschild-niall-ferguson.A190304_165352_zahranicni_luka – ze dne 08. 04. 2019
72. <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/plan-legislativnich-praci-vlady-na-rok-2019-170977/>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Přehled vývoje teroristických útoků a jejich obětí na území EU	52
Obrázek 2: Přehled vývoje nelegálního překročení vnější hranice EU	56
Obrázek 3: Přehled vývoje nelegální tranzitní migrace na území ČR	56

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1: Vyobrazení míry rizik dle matice rizik	23
Tabulka 2: Vyhodnocení rizik terorismu v ČR	51
Tabulka 3: Vyhodnocení rizik terorismu v EU	52
Tabulka 4: Vyhodnocení rizik migrace v ČR	54
Tabulka 5: Vyhodnocení rizik migrace v EU	54
Tabulka 6: Vyhodnocení rizik hybridních hrozeb v ČR	56
Tabulka 7: Vyhodnocení hybridních hrozeb v EU	56
Tabulka 8: Vyhodnocení vybraných rizik v rámci ČR	57
Tabulka 9: Vyhodnocení vybraných rizik v rámci EU	58

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Tabulka pro účely vyhodnocení a porovnání sumarizace dat – externí příloha